

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V upravljanje prejeto mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 „
za trikrat 10 „
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettirvsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograke poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Volilci in volilke v trgovsko in obrtno zbornico kranjsko!

Volilci in volilke v trgovsko in obrtno zbornico kranjsko, pošljite v rekomandiranih pismih glasovnice ne mudoma pravilno podpisane tajništvu Slovenske Ljudske Stranke, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, ali jih izročite zanesljivim zaupnikom, da to takoj preskrbel!

Ne odlašajte s pošiljanjem, ker volitve bodo že v torek, dne 13. t. m., za trgovski odsek (rdeče in modre glasovnice), v četrtek, dne 15. t. m., pa za obrtni odsek (rumene, bele in zelene glasovnice), mi moramo torej glasovnice — takoj, ne mudoma imeti v rokah!

Opozorjamo naše somišljenike, da vse tiste naše somišljenke volilce v trgovsko in obrtno zbornico, ki še niso dobili glasovnic in legitimacij, takoj spravijo na dotične pošte, da vzamejo glasovnice in legitimacije! Dotičniki naj seboj na pošto vzamejo izkazila.

Komur je na tem, da se liberalno gospodarstvo, ki je bilo doslej le v škodo trgovcem in obrtnikom in le v korist posameznim osebam, zamenja s smotrenim, koristnim delom, naj pošlje takoj v rekomandiranem pismu glasovnice na tajništvo Slovenske Ljudske Stranke, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Boj povsod!

Ne govorimo tukaj o krščanskem svetovnem naziranju in o katoliški rimski cerkvi; proti tej so se borili negativni elementi vseh stoletij in vseh vekov pod vseni mogočimi pretvezami; državniki, modrijani, pisatelji, politiki, šolniki, vsak si je znal zgraditi svoj »sistem«, v imenu katerega je nastopil proti cerkvi. Teh reči nam ni treba tukaj ponavljati. Cerkev, ki ima toliko stoletij za seboj, ki je videla kadi la zažgati v rimskem panteonu, še

dandanes stoji, ne kakor kak rimski amfiteater v razvalinah ali pa kakor kaka zgodovinska ostalina, ampak polna življenja in svežosti, ta zre lahko mirno in upa polno v prihodnje veke mimo vseh bojov sedanjega časa. Inštitucija, ki je v tako tesni zvezi z vprašanji in problemi človeške duše, človeške narave in človeškega srca in se dotika najvišjega smotra človekovega, ostane vedno življenjska potreba, mimo katere ne more nihče, tudi dandanes, ne da bi dal odgovora na upravičenost njenega obstoja. »Cerkev«, je rekel že duhoviti Macaulay, »je bila že velika in slavna, ko je še grška zgovornost v Antiohiji cvetela in ko so se v templjih v Meki še maliki častili.« Ostala bo pa tudi še takrat, ko bodo že davno maliki, ki jim današnji svet kadilo zažiga, v prah zdrobljeni.

Hočemo pa danes opozoriti na politične stranke, ki stoje na načelih krščanskega svetovnega naziranja in ki v skladu s krščanskimi načeli ljudske koristi zastopajo in obenem pravice cerkve branijo. Protikrščanski listi, posebno socialno demokratski, kažejo s posebnim zadovoljstvom na nazadovanje krščanskih političnih strank v Evropi, češ, to pomenja, da se katolicizem umika in da zmaga je v prodirajo vedno bolj evolucija, revolucija, socializem in materializem. Portugalska, Španija, Italija, Francoska, v zadnjem času tudi Belgija, Nemčija, povsod prodira duh negacije, socializma, svobodne misli, in ljudstvo se vedno bolj oklepa opozicijonalnih elementov; na krmilo prihajajo liberalne vlade, medtem ko krščanske, pozitivne stranke ali nazadujejo ali stagnirajo.

Najprvo moramo pribiti, da so vse politične stranke, tudi tiste, ki stoje na pozitivnem krščanstvu, nekaj slučajnega, človeškega, ki nimajo s cerkvijo kot tako nobene zveze. Zato so tudi vse politične stranke v vseh vprašanjih, razven cerkveno — političnih, popolnoma avtonomne in si same svoja pota izbirajo.

Kakor vsaka človeška inštitucija, tako so tudi stranke podvržene spremembam, so odvisne od večje ali manjše spretnosti in bistroumnosti vodilnih mož, od boljšega ali slabšega razumevanja in umevanja važnosti krščanskega svetovnega naziranja, od ljudske organizacije in agitacije, od živosti verskega čuta in drugih okoliščin, ki

moč politične stranke pospešujejo ali slabšajo.

Vse te stvari moramo imeti pred očmi, ako premotrivamo politično stanje krščanskih strank in njihov razvoj. Ako stranke, ki stoje na pozitivnem krščanskem stališču, ne najdejo čiste opore in zaslombe v ljudskih masah, kakor bi se dala pričakovati po njihovem programu in po idejah, katere zastopajo, potem ni to nobeno znamenje, da niso krščanska načela resnična, ampak to samo kaže, da si ali politična stranka ne zna vsled svoje lastne slabosti priboriti tal med ljudstvom ali pa zadene na take ovire, ki jih za enkrat ne more zmagati.

Poglejmo na Francosko; ljudske srednje, visoke šole, vsa vzgoja brez veronauka, skoraj vsa literatura, znanstveno, politično časopisje, vse proti katoličanstvu, vse oblasti od občinskega župana do republikanskega predsednika proti cerkvi, od birača do vojnega ministra, vse nahujskano proti Rimu, kar to ne izda, pa pridejo zraven še gledišča, zabavališča, kinematografi in lascivnosti vsake vrste, ki sploh vsak čut za kako višjo misel v človeku ubijejo. Če zraven še dodamo naravnost virtuozno metodo, po kateri nasprotniki katoliških političnih strank te v nič devljejo in lažejo, potem se pač ni čuditi, če ne more politična stranka pozitivnega krščanstva nikamor kvišku. Najprej ubiti v ljudeh verski in pravni čut, potem se pa še rogati, češ, politične stranke s krščanskimi načeli ne najdejo tal med ljudstvom, to je cinizem brez primere.

Veliko so pa krive tudi stranke same. Vzemimo zopet Francijo. Ves svet je pričakoval, da se bo francoski katoličan dvignil proti zatiralcem. In kaj se je zgodilo? Nič! Nobenega vztrajnega odpora, nobene ljudske organizacije, in še tisto majhno število, ki zastopa v zbornici pravice katoliškega Francoza, se vedno krči, ker se med seboj prepirajo, kaj je boljše ali monarhijsko ali republika.

Slabo je tudi v Španiji, Portugalskem in Italiji. Tukaj sploh ne najdemo izrazito katoliških političnih strank, večidel se bore med sabo republikanci in monarhisti, ki se pa nikakor ne morejo istovetiti s strankami, z izrazito katoliškimi načeli. Gre se bolj za monarhično in republikansko načelo. Seveda se okoli republikancev zbirajo proticerkveni elementi in okoli monarhistov duhovščina, ki voli izmed dveh

zlá, manjše. O kaki pametni ljudski organizaciji ni govora, inteligenca je brez vere in lahkoverno ljudstvo trapijo proticerkveni elementi z največjimi bedarijami in lažmi.

O Italiji ni veliko govoriti: ljudje, ki razmere poznajo, pravijo, da more priti v 20 letih do revolucije. Vrhtega je pa še konflikt med Vatikanom in Kvirinalom, ki ves položaj katoliških političnih strank otežkoča.

Tam, kjer pa delajo katoličani sistematično, brez miru in prestanka, z eno roko zidajo, z drugo napade odbijajo, ne samo v politiki, ampak tudi drugod, v znanstvu, gospodarstvu, na vseh poljih kulture, tam katoliška misel raste ali se vsaj ohrani. Glavna stvar je seveda, da ohrani ljudstvo vero in da umeva važnost političnega zastopstva. Živ verski čut, razvito cerkveno življenje, bo tudi prineslo ljudstvu primerno moč v politični javnosti. Narobe bo tudi moč politične stranke ohranila institucije, ki goje verski in moralni čut ljudstva.

Pomožna akcija.

Kakor smo že poročali, je izposlovala c. kr. deželna vlada in poslanci S. L. S. pri poljedelskem ministrstvu državno podporo v znesku 200.000 K. Namenjena je ta podpora za nakup krmil, ki naj se oddajajo svinjerejem in prešičerejem po znižani ceni. Razdelitev se vrši po Gospodarski zvezi dogovorno s c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani. Merilo za odmero podpore je uradna statistika prešičereje c. kr. kmetijske družbe izza časa ljudskega štetja leta 1910. Ista izkazuje na celém Kranjskem 29.611 svinj, prešičev sploh pa 177.300. Dasi je vsota 200.000 K na prvi pogled velika, vendar se mora priznati, da je ista v primeri z velikim številom svinj in prešičev, ki se je še v preteklem letu zdatno povečalo, res malenkostna in razdelitev težka; na enega prešiča ne odpade niti ena krona. Ako bi se razdelitev izvršila po polovični ceni, kakor se je prvotno razglasilo, tedaj bi res na posamezne občine odpadle množice, katerih bi mnogo županstev ne moglo prevzeti. Da se vsaj nekoliko več krmil razdeli, se je cena znižala le za 30 do 40 odstotkov, in sicer se razdeljuje koruza po 12 K, tropine po 12 K, otrobi po 10 K in sladkorna melasa ter mešana moka za krmno po 10 K. Cene se razumejo zadnja železniška postaja za vsako občino.

LISTEK.

Modri križ.

V zgodnjem jutru je pristal parnik v Harwichu in roj potnikov se je vsul na kopno; med njimi se je izkrcal tudi mož krepke postave v elegantni poletni obleki. Spoznati ni bilo, da nosi v suknjiču revolver in v telovniku legitimacijo policista. Bil je Valentin, šef pariške kriminalne policije, ki je potoval v London, da napravi dober lov. Kajti Flambeau, ki je s svojimi zločini vznemirjal že nekaj let kontinent, je bil na Angleškem, to je gotovo. Kako ga najti? Flambeau se je znal spretno umikati svojim zasledovalcem, toda svoje izredno visoke postavbe ni mogel prikriti. Ako bi Valentinove ostre oči ugledale kako izredno veliko branjevko ali ravnotakega grenadirja ali tudi kako zelo veliko vojvodinjo, takoj bi jo na mestu aretoval.

Toda nikogar ni ugledal, ki bi bil zanj dobrodošel. Njegovi sopotniki iz Harwicha so bili neki železniški uradnik, več prodajalcev zelenjave in neki angleški duhovnik male postave, ki je imel s seboj več zavojev in ki mu je nezaupljivo pripovedoval, da nosi seboj

drage modre kamene, vdelane v zlat križec.

Valent in je v Liverpoolstreetu izstopil in šel v Scotland Gard, da se izkaže in zasigura pomoč, ako bi jo v slučaju potreboval. Bilo je že pozno v jutro in ker še ni zajtrkoval, je stopil v bližnjo restavracijo. Naročil si je čašo kave in premišljeval, da je končno detektivova pamet vendar toliko vredna kot kakega zločinca. Toda kmalu se je zavedel razlike med obema. »Ne, zločinec je ustvarjajoči umetnik, detektiv pa samo kritik«, dejal je sam pri sebi s kislim smehljajem, pristavil čašo k ustim, a jo hitro umaknil. V kavi je bila namesto sladkorja sol. Ogledal si je posodo, iz katere je vzel stolčen sladkor, preizkusil je njeno vsebino, bil je — sladkor. Poklical je natakarja in ga pozval, naj pokusi kavo. »Ali vsako jutro postrežete tako svojim gostom?« je vprašal detektiv. Natakar je jecjal: »Menim, menim, da sta to storila ona dva duhovnika...« — »Katera dva duhovnika?« — »Ki sta tudi polila juho po steni; tam se še pozna. Bila sta pravzaprav prav mirna, dostojna gosia. Eden izmed njiju je plačal račun in odšel, medtem pa je drugi zbiral svoje zavoje skupaj, končno pa zagrabil za posodo in juho, ki jo je le napol izpil, po steni...«

Detektiv je videl v celi zadevi nekaj migljaj, vstal je in šel. Na cestnem vogalu je naletel na policista. »Nujna stvar stražnik,« mu je dejal. »Ali ste videli mimo iti dva duhovnika?« — »Da, sir in eden izmed njiju se mi je zdel vinjen, toda...« Valentin je pokazal karto in rekel: »Hitro pokličite dva svojih ljudi semkaj in šla bosta z menoj.« V dveh minutah sta se pridružila francoskemu detektivu in špektor in neki mož v civilu. Ko so vsi trije sedeli na stehi nekega omnibusa, je menil inšpektor: »Z avtomobilom bi prišli štirikrat hitreje naprej.« — »Seveda!« je menil vodja mirno; »ako bi vedeli, kam.«

Rumeni voz je lezel počasi naprej po severnih londonskih cestah. Pariški detektiv je sedel mirno in ostrbo opazoval cesto in dohode na obeh straneh. Končno je oveseljen pokazal svojim spremljevalcem neko rastavracijo in jima dejal: »Imamo sled!« Istopili so in šli v dotični lokal. Naročili so nekaj malega. »Ubili so vam okno,« je dejal Valentin natakarju, ko je plačeval. »Da, sir, zelo čudna stvar. Bila sta dva duhovna; nista pojedla veliko. Eden je plačal in šel. Ko sem štel denar, sem opazil, da mi je dal trikrat preveč. Tu«, pravim drugemu, ki je ravno hotel proč, »dali ste mi preveč.« — »Res?«

pravi mirno. »To je za okno.« — »Za kakšno okno?« vprašam. — »Za to-le, ki gabom sedajle ubil« je odgovoril in razbil šipo za dežnikom. Bil sem presečen; ko sem hotel hiteti za njim, pa se je že pridružil prvemu in oba sta odšla naravnost v Bullockstreet.

»Bullockstreet!« ukazal je Valentin. Odšli so in hodili po mračnih ulicah. Naenkrat je opazil pariški detektiv razsvetljeno okno neke slaščičarne. Stopili so vanjo in Valentin je kupil nekoliko čokolade. Premišljeval je, kako bi nagovoril prodajalko. Ko pa je ta zagledala modro uniformo inšpektorjevo za njim, je sama izpregovorila: »O, ako ste prišli zaradi zavojčka, je prepozno; sem ga že odposlala.« — »Zavojčka?« vprašal je Valentin, »Da, zavojček, ki ga je tukaj pustil neki duhovni gospod. Pred pol ure sta namreč prišla dva duhovnika, kupila nekaj slaškarij ter odšla proti Hampstead Heathu. Takoj nato se je pa eden izmed njiju vrnil in dejal, da je pozabil nek zavojček. Gledala sem povsod povsod po trgovini, a ga nisem našla. Nato mi je rekel, naj ga pošljem na ta-le naslov, ako ga izsledim. Dal mi je za trud en šiling in akoravno sem ga prej povsod iskala, sem ga po njegovem odhodu takoj našla in seveda takoj nesla na pošto. Ker se mu je zdela stvar tako

Dasi ne more dobiti posamezni svinjerejec velikih množin krmil, vendar je pomagano veliko več, kakor če bi se oddajalo za polovico znižano ceno. Ponekod se pritožujejo ljudje, da dobivajo iz podpore le stvari, katerih ne morejo tudi sebi v hrano rabiti, dasi ravno je vsled lanske suše tako veliko pomanjkanje živil. Vemo, da primanjkuje tudi ljudem živil, a kakor že omenjeno, državna podpora je namenjena le za nakup krmil in se je moralo na to ozirati. Četudi ne dobijo posamezni veliko, vendar moramo hvaležno priznati, da se je vlada in poslanci potrudila, pomagati, kolikor je bilo mogoče.

Tedenski pregled.

Delo deželnega odbora kranjskega in deželno-zaborske večine S. L. S. za slovensko ljudstvo je v proračunski razpravi dež. zbora dne 7. t. m. sijajno očrtal poslanec dr. Krek ter z nepobitnimi številkami dokazal, da naši možje v deželnem dvorcu snujejo noč in dan edinole za splošni blagor ljudstva. Odkar je deželna uprava v rokah S. L. S., se je izdalo okroglo, za kmetijski pouk 80.000 K, za združništvo 240.000 K, za živinorejo 223.000 K, za sadjarstvo 8000 K, za občinska pota, vodnjake in hleve 64.000 K, za melioracije (ceste, mostove, vodnjake, planine i. dr.) 5 milijonov K, novih šol se je ustanovilo 40 in odprlo 190 novih razredov. Ustanovila se je zadruga in trgovska šola in obrtno-pospeševalni urad. Kljub temu ogromnemu delu in izdatkom za ljudsko korist pa naša dežela v gospodarskem oziru primeroma trdnjeje stoji kakor katerakoli druga dežela v Avstriji, izvzemši Nizije Avstrije (Dunaj). Nasproti tem dejstvom se liberalno laži o zapravljenih milijonih in deželnem bankrotu sesedejo v nič, le sramota se liberalcem ostane. V isti seji dež. zbora je bil med drugim sprejet predlog posl. Jarca in tovaršev, da se v Ljubljani ustanovi dvorazredna ženska trgovska šola in priklopi še obstoječi slov. trg. šoli. V seji 9. t. m. pa je bil soglasno sprejet vladni načrt novega vodopravnega zakona ter je v tem oziru kranjska dežela prva in za zgled vsem drugim. — Obč. svet ljubljanski je imel sejo 6. t. m. Med drugim je obč. svetnik g. Stefe predlagal povišanje miloščine mestnim revežem. Sploh nastopajo obč. svetniki S. L. S. neustrašeno proti dosedanjim gnjilim razmeram v obč. upravi in proti vsaki pristranosti iste. — Štajerski deželni zbor je odgojen; slovenski poslanci so na svoje volivce izdali oklice, v katerem podajajo račun o svojem boju za slovenske pravice; v tem pravičnem boju končno morajo zmagati. — Na Hrvaškem se krivice in nasilja gode dalje; večinoma vsi listi so vsak dan zaplenjeni. Ban Cuvaj pa ne bo dosegel svojega namena, nasprotno si stranke v očigled resnih časov prihajajo nasproti in o bodočih volitvah ni izključen kompromis vseh domoljubnih strank proti vladi. — Bolgarski prestolonaslednik Boris je 31. m. m. dopolnil 18. leto in bil ob velikih slavnostih proglašen za polnoletnega. Boris je nadarjen mladenič in vzbujal najlepše nade. — Črnohorski kralj je s princem Petrom na potu v Peterburg. — Veliki knez Andrej Vladimirovič je na potu iz Sofije, kjer je prisostvoval slavnostim polnoletnosti prestolonaslednika Borisa, 5. t. m. došel na Dunaj, kjer je bil prisrčno sprejet od našega vladarja. Od aneksije Bosne je to prvič, da so se sestali člani naše in ruske vladarske rovine. S tem obiskom mje prijateljestvo zopet utrjeno in se čuje, da bo naš prestolonaslednik Franc Ferdinand v kratkem vrnil obisk v Peterburg. — Mažari zopet pritiskajo na našo vladu, da bi izsilili take narodne pridobitve v armadi, a zdi se, da se je Khuen topot na Dunaju opekel. Praznih rok pa mu ogrska zbornica ne dovoli brambene predloge, zato ni izključen njegov odstop. — Med Anglijo in Nemčijo se vrše dogovori o sporazumu glede trgovskih koristi in omejitvi oboroževanja na morju. — Laški poveljnik v Tripolisu general Casteva se te dni mudi v Rimu na posvetih z vladu. — Pri Bengaziju so bili Lahji zopet grozno tepeni. — Med Lahji in Francozi se pojavljajo vedno novi spori; italijanske bojne ladje so obstreljevale Hodeido in napravile Francozom mnogo škode. Zdi se, kakor bi obe državi sprejeli drugo na drugo — umevno, saj Francija bi Tripolis pač rajši imela zase. — Na Kitajskem sta še vedno dve vladji: republikanska v Nankinu, cesarska v Pekinu. — Umrli je v Ljubljani specialist za očesne bolezni

dr. Ljudevit Jenko, velik ljubitelj ruskega jezika. — Umrli je v Sp. Idriji vpok. učitelj Dav. Trahtnik. — V Lomu na Goriškem je umrl kurat Jožef Ferfolja. — Sneg je zapadel minole dni celo v Trstu in Gorici, kakor ga ljudje že davno ne pomnijo. Tudi iz drugih krajev Avstrije in Evrope javljajo o silnem snegu. — Umrli je v Libelcih na Kor. vzoren slovenski mož gostlin. in posest. Franc Šlehnik. — Električno zida na Mezi pri Dravogradu tovarnar V. Goll. — Za župana v Škofji Loki je bil izvoljen g. Jos. Guzelj. — Obč. volitve v Studencu pri Krškem so potrjene. — Letošnji nemški katoliški shod se vrši od 11. do 15. avgusta v Aachenu. — Za župana v Cerkljah je izvoljen g. Anton Koritnik. — Obč. volitve v Vipavi so v vseh treh razredih razveljavljene. — V Kotredzeu pri Zagorju so bili pri dopolnitvah obč. volitvah izvoljeni možje S. L. S., ki ima sedaj večino. — Učitelji v Reki strajkajo radi odškodnine za posebne ure pouka. — Prvo polletje na srednjih šolah se letos konča 16. t. m. Do izključno 20. t. m. so nato počitnice. — Nemški državni zbor je 7. t. m. otvoril cesar Viljem z govorom, v katerem je naznanil višje zahteve za armado in mornarico in zakon za okrepitev in varstvo Nemcev v inozemstvu. — Danski kralj je nevarno obolen. — Veliko poslopje za stanovanja privatnih strank zgradi za nemškimi gledališčem v Ljubljani Kranjska hranilnica. — Za župana v Veliki Loki je izvoljen g. Jožef Kek. — V kolodvorsko skladišče na Reki so vložili tatovi in odnesli blaga za 7000 K. — Umrli je v Podgradu župana g. Ana Dekleva. — Z dinamično patrono si je namenoma razstrelil glavo idrijski socialni demokrat 22letni Janez Cunt. — Saharo nameravajo kultivirati. — Umrli je član S. K. S. Z. v Ljubljani 73letni Jožef Savenc. — Pogorela je električna centrala pri Sv. Lovrencu pri Mariboru. — V St. Ferjanu na Goriškem so pri obč. volitvah dobili večino možje S. L. S. — Za župana pri D. M. v Polju je izvoljen zopet g. Jakob Dimnik. — Drugo nemško gimnazijo odprla vlada v Trstu.

KAKO ZNA PORTUGALSKA VLADA LAGATI.

Poročali smo o velikih nemirih, ki so jih povzročili portugalski proletarci z generalnim štrajkom v Lizboni. Te nemire so podtaknili liberalni listi in portugalska vlada monarhistom, češ, da so proletarce podkupili, da kravale delajo. Zato so začeli tudi monarhiste zapirati. Zdaj so pa delavci vladu za jezik prijeli. V ponedeljek so imeli v Oportu veliko socialistično zborovanje, kjer so sprejeli resolucijo, naj vlada to nesramno laž, da so v zvezi z monarhisti, tudi dokaže.

Kanonična vizilacija in birmovanje

bo letos v dekanijah Litija, Radovljica, Ribnica, Leskovec in Idrija.

Red je tale:

DEKANIIJA LITIJ.

1. Kresnice v sredo 1. maja 2. Štanga v petek 3. maja. 3. Janče v soboto 4. maja. 5. Prežganje v nedelo 5. maja. 6. Javorje v torek 7. maja. 6. Primsko-vu v sredo 8. maja.

DEKANIIJA RADOVLJICA.

7. Jesenice v nedeljo 12. maja. 8. Radovljica v četrtek 16. maja. 9. Bled v nedeljo 19. maja. 10. Bohinjska Bela v ponedeljek 20. maja. 11. Bohinjska Bistrica v torek 21. maja. 12. Srednja vas v sredo 22. maja. 13. Koprivnik v četrtek 23. maja. 14. Begunje v nedeljo 2. junija. 15. Leše v ponedeljek 3. junija. 16. Lesce v torek 4. junija. 17. Mošnje v sredo 5. junija. 18. Ovisiše v soboto 8. junija. 19. Kropa v nedeljo 9. junija. 20. Dobrava v ponedeljek 10. junija. 21. Kamnagorica v torek 11. junija. 22. Ljubno v sredo 12. junija. 23. Breznica v petek 14. junija. 24. Koroška Bela v nedeljo 16. junija. 25. Sv.

Križ v ponedeljek 17. junija. 26. Dovje v torek 18. junija. 27. Rateče v sredo 19. junija. 28. Weissenfels v četrtek 20. junija. 29. Kranjska gora v petek 21. junija. 30. Gorje v nedeljo 23. junija. 31. Zasip v ponedeljek 24. junija. 32. Ribno v torek 25. junija. V sredo 26. junija konferenca za duhovnike cele dekanije v Radovljici.

DEKANIIJA RIBNICA.

33. Dobropolje v soboto 29. junija. 34. Velike Lašče v nedeljo 30. junija. 35. Škocjan v ponedeljek 1. julija. 37. Turjak v torek 2. julija. 37. Roh v četrtek 4. julija. 38. Velike Poljane v petek 5. julija. 39. Sodražica v nedeljo 7. julija. 40. Struge v torek 9. julija. 41. Ribnica v nedeljo 14. julija. 42. Grčarice v sredo 17. julija. 43. Dolenja vas v četrtek 18. julija. 44. Gora v soboto 20. julija. 45. Loški potok v nedeljo 21. julija. 46. Draga v torek 23. julija. 47. Sveti Gregor v četrtek 25. julija. Skupna konferenca po dogovoru ob času birmovanja.

DEKANIIJA IDRIJA.

48. Idrija v nedeljo 22. septembra. 49. Vojsko v torek 24. septembra. 50. Godovič v četrtek 26. septembra. 51. Zavrta v petek 27. septembra. 52. Gora v soboto 28. septembra. 53. Spodnja Idrija v nedeljo 29. septembra. 54. Ledine v torek 1. oktobra. 55. Ziri v nedeljo 17. novembra. Skupna konferenca v Idriji v ponedeljek 30. septembra.

DEKANIIJA LESKOVEC.

56. Leskovec v nedeljo 6. oktobra. 57. Raka v ponedeljek 7. oktobra. 58. Čatež v sredo 9. oktobra. 59. Velika Dolina v četrtek 10. oktobra. 60. Cerklje v soboto 12. oktobra. 61. Sv. Križ v nedeljo 13. oktobra. 62. Sv. Duh v torek 15. oktobra. 63. Bučka v četrtek 17. oktobra. 64. Telče v soboto 19. oktobra (maša). 65. Škocjan v nedeljo 20. oktobra. 66. St. Jernej v ponedeljek 21. oktobra. 67. Kostanjevica v torek 22. oktobra. 68. Boštanj v četrtek 24. oktobra. 69. Studenec v soboto 26. oktobra. 70. Krško v nedeljo 27. oktobra. Skupna konferenca v Leskovcu v ponedeljek 28. oktobra.

Jeseniške novice.

j Velik hambur je hotel zopet uprizoriti Pongratz. Ker ljudje ne marajo slediti njegovi razcefrani politiki, je udaril na drugo struno. Maščevati se hoče nad njimi s tem, da je jel intrigirati zoper novo šolo. Ze davno je sklepajeno, da se zida na Jesenicah skupna šola za vso župnijo. Pongratz hoče ljudstvo razdeliti tako, da bi se zidali kar naenkrat dve majhni šoli, od katerih bi ljudstvo ne imelo nikakih koristi. Da doseže svoj namen, je poklical nekaj bojazljivcev, ki so se podpisali za štirirazredno šolo na Savi, dočim naj bi jeseniški otroci bili obsojeni, da hodijo v staro šolo, ki je podobna bolj ječi nego šoli. K tej akciji je potegnil tudi prebivalce Javorčnika, ki spadajo v občino Koroška Bela, da se podpisujejo za štirirazredno šolo na Savi in se tja vselajo, zraven pa jim je pisмено obljubil, da jim ne bo treba za šolo na Savi

ničesar prispevati. Javorčani so bili seveda s tem zadovoljni, kakor bi bili mi, ako bi nam hotela občina Koroška Bela zidati šolo, ne da bi mi kaj zanjo prispevali. Čudimo pa se Pongratzovi navivnosti, ako misli, da bo kar on z našim denarjem zidal tujim občinam šole.

j Shodi za in proti šoli. Pongratz je preteklo nedeljo sklical shod k »Jelenu« na Savi, kjer je hotel ljudi furbati z novo šolo, kakor si jo on misli. Imel je 42 poslušalcev, ki so se mu v pest smejali. Obenem je zborovalo v Delavskem domu nekaj stotin naših mož, ki so odločno protestirali zoper vsake intrige v tem vprašanju in se glasno izrekli za skupno šolo.

j Čudo, ki ni čudol Na Pongratzovem shodu je govoril zoper slovensko skupno šolo tudi jeseniški učitelj Schiffer, oni Schiffer, ki je lani na našem shodu hrumel za skupno šolo. To so možje, ki menjavajo prepričanje kakor hlače. Za nadučiteljsko mesto na Savi, ki je je Schifferju menda obljubil Pongratz, je mož svoje prepričanje potisnil v miznico!

j »Naša kri.« V nedeljo, jutri, 11. t. mes., ob pol 8. uri zvečer uprizori Kat. delavsko društvo na Jesenicah Finčgarjevo narodno igr »Naša kri«, ki je nad vse zanimiva. Godi se leta 1813 ob odhodu Francozov z Gorenjskega v naši neposredni bližini v Rodinah pri Breznici. Kdor želi videti plemenite značaje naših očetov, naj pride pogledat. Sodeluje popoln društveni orkester. Vstopnina kakor po navadi.

Gospodarsivo.

g V register c. kr. deželne kot trgovske šodnje v Ljubljani so bile vpisane sledeče tvrdke: J. Globočnik in drug, trgovska agentura, kot javna trgovska družba od 1. januarja 1912. — Živnorejska zadruga v Kresnicah, r. z. z o. z., v zadrugi register. — Izbrisana je bila pa tvrdka: Krapš & Ditrch, podjetje za rejo perutnine v Zg. Šiški.

g Petrolej. Kakor se nam poroča iz Budimpešte, je sklenil avstro-ogrski petrolejski kartel, da cene petroleja ne bodo povišane.

g Velik bankerot. V Parizu je ustavila izplačila velika banka Henrotten in Müller. Njeni dolgovi bodo najbrže znašali 30 do 50 milijonov frankov in se splošno pričakuje, da bo banka vsled svojih trgovskih zvez potegnila več trgovcev za seboj v konkurz.

g Osebnost. Podravatelj dunajske podružnice »Osrednje banke čeških hranilnic«, Vaclav Hrabánek, je bil imenovan za ravnatelja tržaške podružnice Živnostenske banke in je nastopil te dni svoje novo mesto.

g K-vprašanju dalmatinskih železnic se nam poroča iz Dunaja, da je odpotoval ravnatelj dunajske »Union« banke, Minkus, v Budimpešto v svrhu končnega dogovora s konzorcijem bank, ki so prevzele gradbo liške železnice.

— Kmetijsko-poučni tečaj v Šmartnem pri Litiji. V Šmartnem pri Litiji priredi v dnevih 11., 12. in 13. februarja

važna, sem mislila, da je prišla policija zaradi nje.«

»Kako daleč je od tu v Hampstead Heath?« vprašal je Valentin burno. »Petnajst minut, ako greste naravnost,« odgovorila je ženska.

Valentin je planil skozi vrata in pričel teči. Policista sta tekla nevoljna za njimi. Cesta je bila ozka in temna. Ko so rišli na njen konec in na nek odprt prostor, so se začudili, da je še tako svetlo, kajti bilo je že proti večeru. Na klopih je sedelo nekaj parov, med njimi tudi eden v temni obleki. Valentin je opazil, da je bila ena oseba manjša od druge in akoravno se je večji skušal narediti kolikor mogoče majhnega, je Valentin takoj sodil, da meri gotovo kakih šest čevljev.

Valentin je stisnil zobe skupaj in šel naprej. Kdo je oni veliki duhovnik? K identiteti manjšega ni več dvomil; bil je njegov tovariš iz železniškega voza, ki je pripovedoval, da nosi s seboj drage modre kamene in katerega je svaril, naj ne pravi okoli o njih. In kakor je Valentin lahko zvedel od njega o dragih kamenih, vdelanih v zlat križec, tako je tudi lahko Flambeau zvedel od njega. Da ima Flambeau namen, okraštati dobrodušnega duhovnika, je gotovo. Flambeau, ki ima svoje zločinske zveze razpredene na vse strani, bi mogel popolnoma lahko zvedeti o modrih kamnih dobrega duhovnika in ga sam preoblečen v duhovnika oropati.

Blizu klopi, na kateri sta sedela duhovnika, je rastlo mogočno široko drevo. Valentin in njegova spremljevalca so se splazili za to drevo in po-

stlušali pogovor. Toda, ali je francoski detektiv zamen zvodil angleška policista ponoči v osamel kraj? Duhovnika sta govorila tako mirno med seboj, kakor prava duhovnika. »Poglejte vendar enkrat zvezde,« dejal je mali pater Brown na dobrodušen način, »ali ne izgledajo kot diamanti in safirji? Toda vse, kar nas učenost astronomov uči, nima za naše moralčno postopanje vrednosti. Tudi v zvezdah vidimo zapisano: Ne kradi!«

Valentin je že nameraval, kolikor mogoče tiho oditi proč. Ker pa je oni drugi molčal, je radoveden počakal, kaj bo odgovoril. Ta je imel povešeno glavo in končno se odgovoril: »Da, skrivnosti neba so nezapopadljive in jaz se jim uklonim. Toda sedaj mi dajte končno križec s safiri! Tu sva popolnoma sama in morem vas raztrgati v kosce kot papir.«

Neizpremenjeni glas, s katerim je govoril, je izražal grozno nasilnost. Toda pater Brown je komaj obrnil glavo: ali ni razumel ali je onemel od strahu?

»Da,« je rekel veliki duhovnik z istim mirnim glasom, ne da bi se premaknil, »jaz sem Flambeau. Ali mi hočete dati križec?«

»Ne!« je odgovoril drugi. Tu se je naslonil Flambeau nazaj in se tiho nasmajal. »Ne,« je dejal, »torej mi ga nečete dati, saj mi ga tudi več ne morete; inam ga že v žepu.«

»Ali ste tega gotov?« vprašal je mali mož.

Flambeau se je pričel smejati glasneje. »Da, jaz sem gotov. Bil sem tako

premeten, da sem napravil vašemu enak zavojček in ga z vašim zamenjal. In sedaj, prijatelj, imate vi duplikat, jaz pa kamene. Stara zvijača, pater Brown, stara zvijača.«

»Da,« je rekel pater Brown, »slišal sem že prej o takih zvijačah.«

»Vi ste že kaj takega slišali?« vprašal je zločinec z nenavadnim zanimanjem. »Kje pa? Kako pa?«

»Pravil mi je nekdo, čegar ime ne smem povedati, ker je spokorjenec. Dvajset let se je preživljal z zamenjavanjem raznih zavojev. In ko se mi je začel vzbujati sum proti vam, sem se spomnil nanj.«

»Vam se je začel vzbujati sum proti meni,« ponovil je zločinec. »Ali morebiti zato, ker sem vas zavedel v ta samotni kraj?«

»Ne, ne,« je odgovoril pater Brown dobrohotno. »Takoj od začetka sem imel sum na vas. Mali utiski na vašem zapestju, kjer nosijo ljudje, taki kot vi, včasih železne zapestnice...«

»Za vraga!« zakričal je Flambeau, »kaj veste o zapestnicah?«

»Ej, ej. Ko sem bil še župnik v Hartlepodu, sem imel med svojimi ovčicami tri, ki so nosili zapestnice. In ko se mi je zbudil sum, sem takoj sklenil, da bom pazil na križec. Opazoval sem vas in videl, kako ste zamenjali zavojčka in potem sem ju zamenjal še enkrat. In ko sva zapuščala slaščičarno, sem se vrnil nazaj, vprašal, če nisem pozabil kakega zavojčka in pustil za vsak slučaj, če bi se našel, svoj naslov, kamor naj ga pošljejo. Vedel sem, da ga nisem pustil v prodajalni, ko pa

sem se vrnil, sem to storil. Vidite, tako se je zgodila cela stvar.«

Flambeau je potegnil iz žepa svoj zavojček ter ga odprl. Bil je v njem sam papir in kos svinca. Skočil je kvšku in zakričal: »Ne verjamem vam. Vi ga imate še pri sebi in ako mi ga ne daste, vzem ga bom s silo; sama sva!«

»Ne boste ga vzeli s silo,« odgovoril je pater Brown. Prvič zato, ker ga v resnici več nimam, drugič pa zato ne, ker nisva sama. Za onim drevesom stojita dva močna policista in eden največjih detektivov. Kako so prišli semkaj? Za to sem skrbel sam. Jaz nisem bil gotov, ali ste tat. Navadno se človek razjezi, ako najde sol v kavi; če se ne razjezi, ima gotovo vzrok, da ostane miren. Zamenjal sem sol in sladkor in vi ste ostali mirni. Navadno človek ugovarja, ako je njegov račun trikrat prevelik; če ne ugovarja, ima vzrok, da tiho odide. In ker niste hoteli dati policiji nobene sledi, je znal to storiti nekdo drugi. Povsod, kjer sva hodila, sem storil kaj takega, o čemur se potem govori cel dan. Nisem napravil mnogo škode: pomazal sem steno, ubil okno; toda rešil sem križ, ki je v tem času že v Westminsteru.«

Ko se je obrnil, da bi pobral svoje ostale zavojčke, so stopili trije policisti iz drevesne sence. Flambeau je stopil korak naprej in se globoko priklonil Valentinu.

»Ne pred menoj, mon ami,« izpregovoril je Valentin z jasnim glasom. »Prikloniva se oba pred našim mojstrom.«

t. 1. deželni odbor kmetijski poučni tečaj s sledečim sporedom: 1. V nedeljo, 11. februarja, popoldne ob pol 3. uri predava deželni sadjarski učitelj g. M. Humek o sadjarstvu. 2. V ponedeljek, 12. februarja, dopoldne ob pol 9. uri predava g. c. kr. okrajni živinozdravnik Hugon Turk o živinskih boleznih. Predavanje je namenjeno odraslim. Ob 2. uri popoldne predava zdravnik g. dr. Franc Dolšak o zdravstvu v kmečki hiši. 3. V torek, 13. februarja, ob pol 9. uri dopoldne predava g. dež. nadzornik Rado Legvart o govedoreji. Ob tej priliki se ustanovi za Šmartno in okolico živinorejska zadruga. Popoldne ob 2. uri predava g. ravnatelj c. kr. svetnik Gustav Pirc o prešičereji. Ob 7. uri zvečer predava g. deželni zadrugi komisar dr. Lovro Pogačnik o ustavi naše države in dežele. — Gospodarji in gospodinjje, udeležite se tečaja v obilnem številu. Pošljite na tečaj odrasle sinove in hčere. Predavanja so nalašč tako razvrščena, da morejo popoldne k predavanjem priti tudi gospodinje. Ves tečaj se vrši v društvenem domu.

Tržiške novice.

t. Občni zbor društva sv. Jožefa se je vršil 4. februarja ob jako številni udeležbi. Iz vseh poročil se je videlo, koliko društvo dobrega stori zlasti med tržiškim delavstvom in kako znatno je napredovalo tudi v preteklem letu. Pomnožilo se je število članov, zlasti pa članic ženskega odseka. Že po tem občnem zboru je bilo nanovo sprejetih 18 novih članov. Vseh predavanj je bilo 30 (med temi pet skioptičnih), pri katerih so se obravnavale najrazličnejše tvarine. Knjig se je izposodilo malone 700. Časnikov je prihajalo v društvo 12. Tako je skrbelo društvo za poduk, a tudi poštene zabave je dovolj nudilo svojim članom. V zimskem času skoro ni bilo nedelje ali praznika brez kake društvene prireditve. Zato pa, komur je za izobrazbo na katoliški podlagi, v naše društvo! — Za predsednika je bil letos izvoljen g. Jož. Salberger, za blagajnika pa na njegovo mesto g. Karol Končar. — Telovadni odsek je zopet izvolil v predsedstvo g. župnika, za načelnika pa br. Vinc. Zupana in za podnačelnika br. Antona Resmana. — Odbor za bolniški sklad je ostal lanski.

t. Vincencijeva družba v Trzinu je pravkar izdala 23. računsko poročilo, iz kojega sledi, da je imela leta 1911. dohodkov 1840 K 55 v., stroškov 1149 K in je torej preostanka 691 K 55 v. Kdor pazno zasleduje delovanje te družbe, bo pač znal ceniti njen pomen za revnejše sloje.

t. Potovanje po peklu bo predmet skioptičnemu predavanju, ki bo jutri, dne 11. t. m. ob štirih pop. Izjemoma se prične predavanje že ob štirih na kar posebej opozarjamo. Vstopnina običajna.

Glasba.

Po treh letih smo čuli včeraj zopet »Rusalko«, lirčno opero na pesnitev J. Kvapila uglasbeno po A. Dvořaku. Dejanje je sledeče. Vodna vila Rusalka zahrepeni po ljubezni človeka, moža. Na svari la povodnega moža se ne ozira in gre po svet k čarovnici Jagibabi. Ta ji skuha poseben lek, da se spremeni vila v nemo

dekla. Njena krasota tako omami princa vračajočega se iz lova, da vsplamti v ljubavni do nje in jo seboj vzame. Grajski lovec in kuhar opazujeta to ljubav do nemega dekleta, a si ne obetata nič dobrega od nje, ker biva na gradu tuja kraljčina. Res odvrne ta princa od Rusalka k sebi in povodni mož kliče in kliče Rusalko nazaj; ta si pa ne more misliti, da je princ zanjo zgubljen. Šele, ko jo princ vpriči kraljčine osorno zavrne, spozna Rusalka resnico in omedli od bolesti. Povodni mož jo odnese. Pa tudi princ pride kmalu do spoznanja, da ljubav kraljčine ni bila istinita in silna bolest mu tare srce. Rusalki se tudi ne godi boljše. Obupano jo zavržejo vile posestrime in Jagababa, ona čarovnica, ki je ustregla želji neizkušene Rusalka ter posredno povzročila njeno gorje, se ji roga ter ji svetuje novo zlo. Naj zabode princa, ker jo njegova kri reši. Povodni mož, njen stari prijatelj, se oglasi in kliče po maščevanju. Kljub vsemu ostane Rusalka stanovitna v ljubezni do princa, za katerega prideta lovec in kuhar iskat zdravila k čarovnici, da ga rešita boli. Pred povodnim možem zbežita. Slednjič pride blazni princ v mesečni noči iskat Rusalka, jo prosit odpuščanja in rešitve. Zopet se zgrudi, a iz jezera se pokaže Rusalka, pokliče ga k sebi, mu pove, da mu odpušča, in izgine v jezeru. Skromno dejanje je to, tako skromno, da se je le veleumu Dvořaku zahvaliti, če nas njegova duhovita glasba povede preko praznin in skromnosti dejanja. Že bajna scena prvega dejanja, ki nas povede v mistično kraljestvo povodnega moža in njegovih vil, je tako krasno izražena v orkestru, tako čudovito zlita v akorde, tako točno odgovarjajoča vsem detaljom na odru in krepka v akcentih, da poslušalca mahoma z neodoljivo močjo potegne v okrilje tega izvensvetkega vrvenja. In sredi tega vrvenja se pojavi tragika človeškega življenja, plameča ljubav dveh mladih src, njen kratak obstoj vsled spletke, začuješ plač bolestne duše, njen obupen krik — in presrečljiv konec te ljubavi te spomni, da je tega kriva nezvestoba, nestanovitnost človeka, pred katero je povodni mož Rusalko svaril. Mojster Dvořak je našel v tem sujetu širno, prosto polje za svojo bogato fantazijo. Dal ji je duška z vsem svojim izrednim poznanjem velikega orkestra in njegovih tajnosti, v harmonijah, ki se vestno in plastično drže dogodkov na odru in v melodijah, ki so značilne in originalne.

Da je tako opero težko spraviti na oder, posebno na naš deželni oder, je stara in priznana reč. Kljub temu je predstava prav lepo uspešna. Vse sodelujoče moči so mi znane. Zato me lep uspeh ni presenetil, pač pa potrdil mnenje, da bi se vselej dal doseči tak uspeh, če bi bili vedno vsi faktorji z vneto pri delu.

Zanimala nas je predvsem gca. M. Perslova v vlogi Jagibabe, čarovnice. Gotovo najbolj nevhaležna vloga v tej operi ter igralsko in pevsko težko izvedljiva. Gca. Perslova se je z vso ljubeznijo uživala v vlogi in ž njo tako lepo uspela, da ji smemo posebej čestitati. Po kratki dobi niti enoletnega šolanja se je njen glas v visoki legi vse lepše čul in nižina je postala solidna, umerjena. V bodoče se sigurno razvije v altistko, kateri bo težko tekmovali.

Izborni so bili g. Krampera, gca. Šipankova in g. Križaj. Posebno slednji je tako distingvirano igral in pel, da ga je bilo veselje poslušati in gledati. G. Krampera je založil ves svoj temperament v svojo partijo in tudi gca. Šipankova se mu

je vredno družila. V ta krog je stopila kot gost še gospa Krampera ter ga zelo čedno izpopolnila z g. Horskymjem vred. Gospa Foedranspergova ni napačno pela, toda na igro sta pozabila oba, ona in režiser, kateremu se je tudi mesec prelival v neverjetnih barvah. Gca. Thalerjeva se nikoli ne more iznebiti svojih operetnih neokusnosti.

Zbor je velika hiba tega odra, orkester s svojim dirigentom g. V. Talichom najodličnejši činitelj opere. Scenerija je bila čedna, vendar ima »Ljudski oder« veliko bolj efektne priprave ravno za to opero.

Končno omenjam zanimiv instrument, ki je nadomeščal harfo. Imena ne poznam, pač pa izumitelja g. Bajdeta st. Glas prav dobro nadomešča harfo, ji je zelo podobno, samo nekoliko preslaboten je. Utone že v mfi orkestra. Izpopolnjen pa bo instrument menda marsikje dobrodošel mesto redkih in dragih harfistov. Gledališče je bilo razprodano in je občinstvo nenavadno intenzivno sledilo predstavi ter živahno ploskalo izvajalcem. A. S.

× × ×

Koncert v ljubljanski stolnici. Povodom dovršitve novih stolnih orgel priredi Cecilijino društvo stolne župnije sv. Nikolaja v Ljubljani v sredo, dne 14. februarja 1912, ob pol 7. uri zvečer v ljubljanski stolnici koncert. Sodelujejo: Glasbeni ravnatelj g. Anton Foerster v Ljubljani, č. g. p. Mihael Horn, vodja cerkvenega kora pri sv. Jožefu v Gradcu, č. g. p. Hugolin Sattner, vodja frančiškanskega kora v Ljubljani, g. profesor Franjo Dugan iz Zagreba, č. g. Stanko Premrl, vodja stolnega kora v Ljubljani in pevski zbor ljubljanske stolnice. Spored: 1. Lemmens: Slavnostna koračnica za orgle. Izvaja p. M. Horn. 2. Premrl: Ofertorij »Confitebor« (in festo Ss. Nominis Jesu). Za štirigl. mešani zbor. 3. Klička: Prva koncertna fantazija v Fis-molu za orgle. Izvaja Franjo Dugan. 4. Sattner: »O Jezus, ves moj blagor ti« (evharistična pesem iz zbirke »Slava Jezusu« št. 29), deloma za sopran-solo, deloma za štirigl. meš. zbor z orglami. 5. *** a) Nekaj orgelskih soloiger; b) Igra z violinskimi, flavtnimi registri in jezičniki; c) Igra s polnimi orglami. Izvaja Ant. Foerster. 6. Engelhart: Ave Maria Glöcklein (Marijina pesem iz zbirke »Fünf Marienlieder«), deloma za alt-solo, deloma za petorgl., deloma za sedmerogl. mešani zbor z orglami. 7. Nowowiejski: »Božič v starodavni Marijini cerkvi v Krakovu«. Koncertna fantazija za orgle v Aduru. Izvaja Stanko Premrl. 8. Foerster: Ave Maria za sedmerogl. mešani zbor. 9. a) Guilman: Pastoral za orgle. Izvaja p. Mih. Horn; b) Guilman: Kemunija za orgle. Izvaja Stanko Premrl; c) Rheinberger: Kancon iz sonata v D-molu za orgle. Izvaja Franjo Dugan. 10. a) Premrl: »Marijo angel počastia« (Marijina pesem iz zbirke 12 Marijinih št. 11) za štirigl. meš. zbor, deloma za trigl. ženski, deloma za štirigl. moški zbor z orglami; b) Kimovec: Hvalnica (Psalm 150.) za štirigl. meš. zbor. 11. Bach: Fantazija in fuga v G-molu za orgle. Izvaja Franjo Dugan. 12. Premrl: Te Deum za štirigl. mešani zbor z orglami. — Štev. 2., 8. in 10. b) vodi Stanko Premrl, vse ostale pevske točke p. Hugolin Sattner. — Vstop h koncertu je brezplačen; za prostovoljne prispevke bodo pri glavnih in stran-

skih cerkvenih vratih pripravljene skrinjice. — Ob tej priliki omenjamo, da stanejo nove stolne orgle (orglarsko delo mojstra g. Iv. Milavca, podobarsko delo mojstra g. Iv. Pengova, napeljava elektrike za gonitev mehovja in razni drugi stroški) nad 30.000 kron in je k njih napravi slavna »Kranjska hranilnica« v Ljubljani svojčas prispevala z velikodušno svoto 25.000 K. Dasi se je primanjkljaj že precej pokrtil, vendar bodo prostovoljni prispevki p. t. občinstva dobrodošli: deloma za popolno pokritje stroškov pri novih orglah, deloma za potrebe stolnega kora. — Nove stolne orgle imajo 52 pevajočih registrov, tri manuale in pedal. — Blagoslovljenje orgel se bo vršilo v nedeljo, dne 11. februarja, ob desetih pred veliko sveto mašo.

Dve sestrji zmrznili.

Koroški šolski zistem!

Tragično smrt sta storili, kakor smo že kratko poročali, v soboto, dne 3. t. m. mladi šolarici, sedem- in devetletni Jerman v Zvabeku. Bil je ta dan nenavadno hud snežni metej; kljub temu so morali otroci v šolo, ker gorje, če se šola zamudi! Šš zahtevajo, c. kr. okrajni šolski svet poleg tega preti še z discipliniranjem učiteljev, če kake »neopravičene« zamude ne zabeležijo. Krajnim šolskim svetom nočejo verjeti, naj se desetkrat navede pravi vzrok. Ob 12. uri so bili izpuščeni iz šole fantje, dekleta pa so morale ostati, ker bi se imel popoldne vršiti pouk za ročna dela. Ob 1. uri, ko je najhujše brilo, pa so smele tudi dekleta domov! In tako sta nesrečni dekleti-siroctici, ki sta že prej izgubili svoje stariše, našli žalostno smrt. Zabredli sta v globokem snegu, šele drugi dan pozno, so ju ljudje, ki so ju iskali vso nedeljo, prebrdili vse široko polje, našli pod snegom, sključeni, s sklenjenimi rokani. — Odgovornega delamo za to naš šolski zistem, birokratizem, ki vlada v njem. Poleti dajejo otrokom takozvane vročinske počitnice, »Hitzferien«, t. j. v največji vročini jih spode iz šole domov. A na taki vročini še ni umrl otrok, — pač pa silijo pozimi otroke v šolo tudi v hudem mrazu, po najgrših poth, da jih niti odrasli ne morejo prehoditi. Včasih pa, kadar imajo otroci čas, pa po nepotrebnem posedajo doma, ker so takrat — dekretirane počitnice! Sploh se čujejo pritožbe, kako so ponekod v takem metezu zadrževali otroke v šoli. Več nam je vredno življenje naših otrok, kakor tisti pouk v sedanjih šolah! Deželni šolski svet, okr. šolski svet, naj storijo svojo dolžnost, ker drugače treba misliti na resno — samopomoč!

Deželni zbor kranjski.

Seja dne 9. februarja 1912. (Nadaljevanje debate o vodopravnem zakonu.)

Gallé

govori proti novemu vodopravnemu zakonu z agrarnega in ribiškega stališča in pravi, da sega razlastitvena pravica tako daleč, da bo kmalu pojmi lasti čisto izginili. Glasoval pa bo za prehod v specialno debato.

Gespud Franketatu mašvajne.

»Kam pa je tu za zapisat, de sa tebe pustaul za trgouska zbornca ta mejhnem ubrtnikom za kandedata?« prasu sm u tork gespuda Franketata tam pred rotužam, glih ke je pršov ud ubčinske-seje prou nataknen in razican. »Pusebn veleu ubrtnik ti res nis, al več s pa še zmeram, kokr pa žnidar Puhar. Za kua pa nisa Puharja pustaul ta malem ubrtnikom za kandedata? Ta b še ta nar bi pasu; zguvorn je pa tud desetkrat bl, ket ti.«

»Piš me uh! Uš še ti mene tlela dražu, ke me je že gespud Štefe zadost zdela pr ubčinsk sej.«

»Oho, prjatu, tku se pa na guvari iz mana. Na tak ton jest nism nava-jen.«

»No, no, nekar prec na zamer; za božja vola! Kulk jh morm jest pužrt, pa sm še zdey tle in prou nč hudga m ni: druh namest mene pulberaja, jest pa ta čas lepu pulitka ugajnam in nubemni ni pusebne sile.«

»Kokr holt kdu more! Tu te pa še use glih na upravičuje, de b smou iz mana tku guvort!«

»Lepu te prosim, Pepe, nekar na bod hud! Sej na um neko več. Ti na veš, kuku me je gespud Štefe ncoj zje-zu! Pugle me, kuku še zdey trepetam. Al je pol čudn, če u takmu pulužaj tud jest kašna bleknem, de teb ni ušeč?«

»Kua t je pa prouzaprou gespud Štefe naredu, de se tku jeziš? A t je murde reku »uh me piš«, kokr s glih kar reku ti men?«

»Oh, še use kej hujšga!«

»Murde t je reku lump, al pa kej taga, iz kakršnem maja vaš leberaln časupisi navada ldi zmerjat?«

»Še use kej hujšga!«

»Puvej kua, če čš; jest s na um tle-la glave belu!«

»Pulberar m je reku, pumisl, pulberar!«

»Jemene, jemene! A zavle tega s tku razalen! Prjatu Franketa, puvej m pu pravic, a s pulberar al nis? Sam tu m puvej!«

»I sevede šm!«

»No, astn! Za kua se pa pol čez tu gor držiš? A s še kerkat slišu, de b se gespud dohtar Trillar gor držu, če mu je reku kdu dohtar? A s kerkat slišu, de se je Papenpihar gor držu, če mu je kdu reku prefesar? Nkol! Ke ne, še nkol?«

»Nkol!«

»No, viš, za kua se pa ti pol čez tu tku gor držiš? Če b t reku dohtar al pa prefesar; no pol b že jest nč na reku, če b se ti čez tu jeziu, zatu ke nis. No pa še tu b na blo nč taga, de b se t blu treba jezeti; zatu ke prefesar b res rad ratu, dohtar s pa že tku na pu, saj kar se jezika am tiče. Pugle Breskvar-ja! Kulkat mu je kdu reku klajstermen-ister, pa se neko na jezi. Mal s šnur-port naviha, pa je zaduvalen sam iz sa-ba in s misl na tihem: dobr b res blu, če b blu jest menister; kedr ga mam en frkelček čez mera, use menistre pusekam; klajstra pa tud na zna nubedn menister tku prštimat, kokr ga zna — moj pumučnik. Viš, prjatu Franketa, taka kri b mogu mt ti, če čš kašna rola špilat u pulitk, u leberaln pulitk.«

»Ej, sej jest mam kri, kakršna če kdu. Ampak men rečt pulberar, tu pa tud na gre!«

»Ti b mu reku pa redehter! Viš, pa b blu ush kumedi kone!«

»Ke m pa ni tu prec u glava padl. Veš, men pade kej pametuga u glava zmeri ene pet menut prepozn. Enkat se m je že zgudl, de sm enza gespuda čist

vsga pulberu; ke sm biu fertig, m je pa u glava padl, de b ga mogu preh na-žajfat, sm ga pa začeu pa žajfat. Ud tistga časa pa pestim, de raj moj pumučniki pulberaja, jest pa pulitka tri-bam, ke u pulitk je pa nazadne use glih če jh preh nažajfam pol šele pulberam ali pa narobe. Pulitka pr nas ni ajkleh; kokr glih nanese, tku pa je. Sam guvort se more zmeri velik zra-ven, de se lde na dougačasja, prou kokr pr našmo ubrt. In jest znam guvort, tu m morš prznat; pusebn kedr sm bl do-bre vole.«

»Kar se tega am tiče, jest nč na re-čem; al na tega uprašajne, za kua se tebe mejhnem ubrtnikom za kandedata u trgouska zbornca pustaul, m pa še zdey nis udguvuru, tu m puvej hitr, ke pol morm jt, ke mam še druge uprauke.«

»Eh, Pepe, budima udkritasrčen! Ti nas leberalce mende bulš puznaš, kokr usak druh. Ti veš, kuku leberalci za ta male ubrtnike skrbeja. Pred kaš-nem vultvam sa usi visokarodn gep-spudi in ta nar več frakari skačeja ukul nh, kokr mačka ukul urele kaše. Kokr sa enkat zagvišan, de sa jh dubl na soja plat, pol jh pa pesteja u štih, kokr ps kust, ke ja enkat du dobrga ubere in ugloda. Ta mejhne ubrtnike liberalci zmeri pulberaja, nej u že tku al pa tku. Scer znaja advukati še bl pulberat, ket ta prau pulberari, al ad-vukati ta male ubrtnike preh nč na

Povše

apostrofirajo najprej dr. Novaka, ki je proti prednosti dežele in občin in ga vpraša, kako more to zagovarjati z narodnega stališča? Ali ni pozdravljati, da imajo prednost do naših voda naša dežela in naše občine, namesto tujega velekapitala? (Veliko pritrdjevanje.) V razpravi je za narodno gospodarstvo v naši deželi prevažen zakonski načrt, ki zamore deželi biti v veliko korist, ako se bo prav vporabljal. In le ozirom občno korist dežele, da se po tem zakonu razširi tudi velika obrt v deželi, za katero so kakor malokje drugod dani od narave vsi predpogoji — naše obilne izvrstne vodne sile, nas zastopnike kmetijskih interesov vodi, da sprejmemo ta zakon v zvezi temu, da ima nekatera določila, koja bi želeli iz našega kmetijskega stališča, da bi bila strožja v varstvo kmetijskih interesov. Priznamo pa, da je načrt zakona v celoti skrbel za načelno varstvo. Zlasti pa moramo kmečki zastopniki zahtevati, da se glede nadejanje vode v § 3, skrbno varuje zemljiškega posestnika. Mi moramo zahtevati, da je pravica do nadejanje vode osigurana zemljiškemu lastniku brez vsake omejitve. To svojo zahtevo utemeljujemo s sledečimi razlogi. Kako daleko segajoč pomen ima nadejanja voda, so prav zemljiški posestniki ob Savi v občinah Ježica, Šmartno, D. M. Polje morali občutiti. Vsled porabe nadejanje vode v Klečah za ljubljanski mestni vodovod in vsled regulacije Save se je nadejanja talna voda tako zelo premenila, da je nad 200 vodnjakov v teh vaseh postalo nerabnih. Poglobljali so vodnjake, a od leta do leta je bilo več vsahnjenih vodnjakov, tako da so morali iste v zvezi precej dragim investicijam opustiti in dovažati vodo za kuhno, pranje in napajanje živine iz daljnje reke, kar je povzročevalo mnogo stroškov in truda, tako da so se končno morali odločiti za napravo vodovoda. Da je to povzročilo le vsled ponicanja nadejanje vode ogromne sicer nepotrebne izdatke, je jasno. Istotako je dognano in tudi od tehnikov priznано, da mlina na mlinišči v Zdobrovi trpe na silnem pomanjkanju obratne vodne sile, vse to vsled ponicanja talne vode. Odločno moramo zahtevati, da se glede nadejanje vode v zakonu definira besedilo tako, da bo glede take vode povsem varovana pravica zemljiških posestnikov, katerim gre izključna last do te vode. Posebne pozornosti treba tudi pri § 17. in 18. ki veli, da pri podelitvi dovoljenja za rabo voda je treba vpoštevati to, da se zadosti javnim koristim in v načrtu zakona je, da pristoji v konkurenčnem primeru prednost istemu podjetju, katerega ustanovitev boljje ustreza javnim koristim. Za kmetijstvo ne le za uporabo dotične vode v svrhu pospešitve rodovitnosti dotičnih zemljišč, tudi za manjše obratne naprave, na primer mline in žage, katere rabijo dotični pokrajinci, da morejo brez posebnih daljnjih potov in stroškov dati pomletti svoje žito, oziroma sežagati svoj les, pa je pogostoma to veliko večje važnosti, kakor če bi se dotična vodna sila porabila za eventualno večjo obrt, ki bi bila dotičnemu podjetniku pač v večji hasek, a cela pokrajina kmetijskih gospodarjev pa bi trpela občutno, če bi se na ljubo in v prid večji obrti mali mlina in žage odpravili ter bi morali dotični kmetje morada ure hoda daleč nositi svoje žito v daljše mline, oziroma voziti svoj les v daljše žage. V § 19. se sicer navaja, da

gažajfaja, ampak kar pulberaja, in tist pa buli. Zato je ta narodnapredni izvrševalni odbor sklenul, da mene pustaja ta malem ubrtnikom za svetnka u trgovsk zbornic, ke jest jh um lohka preh nazajju, pol šele pulberu, de na u tulk bulečin in de se četil na uja, kuku in kdaj jh leberali pulberaja.

»Zvit pa ste, ket kozi ruh in de uš ti, kar se pulberajna tiče, gvišn soja doužnost sturu, tu je gvišn ket amen ti učenaš!»

»Men se zdi, de ja um! Ta peru se pa morm zdela nad gspudam Štefetam mašvat, ke me je tku razžalu.«

»Kua pa misleš nardet?»

»Ta peru morm sklicat briuska zadruga skp in tam predlagat, de se usi iblansk pulberari zavežema, de skus en let na u nubedn gspuda Štefeta tou pulberat; za nuben gnar ga na sme pulberat, de u mrcina kusmat, koker medved. Tu u ta nar leuš mašvajne. Druge hudadelce ustrižeja in pulberaja, iz gspudam Štefetam pa, ke je mene razžalu in iz tem hudadelstou dupnesu, uma naredi pa glih narobe. Kusmat nej hod ukul, kusmat, de uja usi vedl, de se je zameru nam pulberarjem.«

Boltan Pepe iz Kudoluga.

se poleg industrijalne izrabe, če se more to zgoditi, ne da bi se prikrajšal obrat, omogoči izraba vode tudi za gospodarske namene. A ta dovolitev, oziroma poljedelstvo, je tako pogojno izražena, da bo poljedelstvo pač zelo malo od tega imelo, ker tovarnar bo že vedel vedno dokazati, da vso vodo za svoj obrat potrebuje. In vendar je ne le v korist kmetovalcem, ampak posredno tudi občinam — konsumentom, če se sme vporabljal vodo za namakanje zemljišč, osobito travnikov. Ker z namakanjem travnikov se zamore mnogo več producirati krme, ki je podlaga pomnoženi živinoreji. Osobito danes, ko se toliko razpravljajo o draginji mesa, ko se očita, da naše avstrijsko kmetijstvo ni kos kriti mesni trgu, bi morala država in dežela skrbno paziti na to, da se kolikor le mogoče priporabi voda gleda na to, da te služijo v korist poljedelstvu. Odločno pa moramo kmetovalci zahtevati, da se v § 18, ki veli, da kadar pridejo glede javnih voda nova podjetja sploh, ali obstoječa podjetja zaradi prebitka vode med seboj v nasprotje, da se je tedaj ozirati najprej na ono podjetje, ki je javni koristi hasnovitejši in za narodno gospodarstvo prevesnejše važnosti, sprejme določilo, da se pri komisijski obravnavi o tem pritegnejo tudi kmetijski veščaki in da se je na njih izrek ozirati politični oblasti. Nebroj zemljišč, osobito travnikov, je zamočvirjenih vsled zastajajočih vodnih tokov, poprej najboljši travniki, potem pa svet, ki rodi le loček, celo biček, sploh kisto travo. Zato je važen za kmetijstvo tretji odstavek § 26, ki veli: »kadar vodna naprava povzroči zastajanje vode, s tem zamakanje zemljišč, tedaj mora politično okrajno glavarstvo vodnega upravičenca tudi uradoma prisiliti, da ukrene primerne navedbe, da se odvrnejo kvarni nasledki.« Paziti pa bi morale oblasti skrbnejše, da obrti ne napenjajo voda čez dovoljene jim višino — kajti prav v tem tiči nebroj ogromnih škod, katere trpe kmetijski posestniki zemljišč, ležečih ob vodah, ki služijo obrtnim napravam. § 30. sicer veli, da ima oblastvo prisiliti vodnega upravičenca celo, ako je treba na njegove stroške dati izvršiti navedbe, ki morejo preprečiti škode mejašem. Iz kmetijskega našega stališča moramo pač kar najodločneje zahtevati, da se naredbenim potom ta obveznost posebno poudari in tudi po političnih oblastvih izvršuje, ker mnogo travnikov, ležečih ob takih vodah se bi rešilo skoro povsem sedanje malovrednosti. — Za naše kmetijsko gospodarstvo je važen § 31, ki veli, da se zavarujejo naprave za preskrbo in rabo pitne in porabne vode zoper onesnažbo po obrtnem obratu. Prav v tem oziru treba kmetijskemu gospodarstvu posebnega varstva, ker znani so mnogi slučajji, kake onesnažbe se po tovarnah vrše, katere naravnost vode ne le za pitno rabo, ampak tudi za napajanje živine onemogočijo. Namen vodnega zakona je sploh uvesti obilno industrijo v deželi, da se vse boljše vodne sile izkoristijo v prosep splošnega obrtnega napredka. Zato pa moramo biti toliko bolj oprezní in zahtevati, da nas zakon ščiti in varuje pred škodami. Koliko škode zamorejo taki obrti napraviti v oziru onesnaženja vode, smo tudi mi v deželi doživeli; a naravnost neverjetne slučaje smo imeli priliko čuti v konferenci predsednikov avstrijskih kmetijskih družb in deželnokulturnih svetov na Dunaju, kjer so se razkazovale vode skoro kot črnilo črne in to le vsled onesnaženja po tovarnah, tako da so kmetovalci na velike daljave prišli ob pitno in napajalno vodo. — Pomemben za kmetijstvo je nadalje § 41, ki veli, da zemljišče pridobljeno z uravnalnimi napravami, pripade istim, ki plačajo stroške podjetja. Vendar se mora pridobljeni, za uravnavo utrpni svet odstopiti mejašem proti temu, da plačajo zanj, kolikor je vreden. To določilo naj osobito država in dežela blagohotno uporabljata, saj dobi država in dežela davčni objekt, ki trajno donša državi in deželi vsakoletne dohodke. Za mejaše pa je velikega gospodarskega pomena, da pridobe dotični svet k svojemu. Zato naj se naredbenim potom določi, da se redno svet mejašem prepusti in da domači cenilci določijo vrednost dotičnih zemljišč. Potreben je § 50., ki razpravi o pravici do prisilne porabe poslopij, dvorišč in vrtov, ki naj se vporablja le v najskrajnejši potrebi, da se ne nadlegujejo kmetijski domovi z napravami, ki so za kmetijski obrat nadežne in želeči je iz kmetijskega ozira, da politične oblasti le tedaj opravilencu vode, oziroma vodne sile to priznajo, kadar je to z ozirom na važnost dotične naprave v javnem interesu brezpogojno potrebno. Ne nasprotovanje razvoju industrije, ampak skrb za ne-

oviran obstoj kmetijskih domov je, ki nas sili zahtevati tu od političnih oblastev, ki bodo razsojevale o vodoravnih zadevah, da ne pušče brez potrebe nadlegovati kmetijskih domov in če tudi bi upravičenec vodne sile imel morda kak večji izdatek za napravo. — Pozdravljamo pa določila v § 53., ki daje občinam predprave do voda v občin, kakor tudi zahtevamo, da se deželi da prva pravica do uporabe javnih sil, od dežele pa pričakujemo, da bo po svojem odboru in stavbnem uradu v polni meri izrabljala vse pravice, katere daje zakon deželi tudi v obrambo občin, katere nimajo možnosti braniti, oziroma potegovati se za njim priznane pravice. — Zahtevati pa moramo tudi v § 59., da se v izvršilni naredbi določi, da se pri določitvi prostora za odkladišče ozira na posestnikove želje, da se ne zahteva morda njegov najboljši svet, ampak svet, ki za njegovo gospodarstvo ni važen, tudi če bi podjetnik imel morda nekaj večjo daljavo za odkladišče izkopane in drugega blaga. Končno moramo se zahtevati, da se v izvršilni naredbi političnim oblastem strogo naroči, da se imajo določila člena V. tega zakona blagohotno vporabljal, ker mnogo je sedaj obrtnih malih naprav, katere so se kar kratkim potom napravile, to pa vsled pomanjkanja sploh vsakratne javne vodne knjige; velja naj pravica, da se imajo stare obstoječe naprave priznati kot pravoveljave naprave. V najboljši naše pomirjenje pa je določilo v tem zakonu, da gre prednost pri uporabi javnih vodnih sil deželi, ki naj skrbno nadaljuje svoje delo v tem oziru in se v polnem obsegu poslužuje pravic, katere ji ta zakon podeljuje, kar doslej ni bilo. Deželni odbor pa nam je jamstvo, da bodo varovani interesi kmetijstva in našega malega obrta, oba stanova, ki tvorita ogromno večino našega prebivalstva, ki bodi v prvi vrsti deležno koristi tega novega zakona. Pri vsem tem podjetju pa velja geslo: Naše prirodne sile našemu ljudstvu! (Veliko odobravanje in ploskanje pri večini.)

Poročevalec

dr. Lampé odgovarja dr. Novaku in Galletu. Prednost dežele in občin ni absolutna niti brezpogojna. — Kar se tiče občin, ki bi hotele napraviti vodne naprave, skrbi občinski red, da se občina ne vrže v spekulacije, ker se zahteva za kaj takega nekaj plebiscit. — Kar se tiče Mariazelske električne železnice, ki jo je dr. Novak omenil, se zato ni posrečila, ker so jo omenjali začeli in se je tehnično pogrešila. Mi pa smo svoje projekte natančno proučili, imamo izborne tehnike, naši projekti so popolni. Opozorjam pa, da izkazuje računski zaključek nižjeavstrijske deželne uprave, ki jo vedno napadajo, tri milijone prebitka! (Čujte!) Vesel bom, kadar bom jaz mogel priti s tremi milijoni prebitka. (Veslost. — Jarc: Kdo bo pa potem zabavljat? — Veslost.) Kar se tiče strahu, da bi dežela male obrtnike eksproprijirala, je čisto neupravičen. Še nobenega nismo, z vsakim smo se prijazno pomenili. — Poročevalec pobija tudi Galletova izvajanja, zlasti kar se tiče ribarstva, ki ga novi zakon varuje. Priporoča tudi nekatere resolucije upravnega odseka, med katerimi je ena, ki zahteva, da se Peričnik, Vintgar itd. s stališča lepote dežele pred vodovodnimi napravami obvarje. V zakon se tega ne more sprejeti, zakonski načrt se mora sploh neizpremenjen sprejeti, ako hočemo, da se zakon, resolucije se pa priporočajo vladi in deželnemu odboru, da jih upošteva.

Deželni glavar odredi glasovanje o prehodu v podrobno razpravo.

Soglasno sprejeto.

Deželni glavar otvori debato o uvodnih členih zakona ter o prvem in drugem poglavju, to je inkluzivno do § 30.

Poročevalec dr. Lampé predlaga, da se uvod ter prvo in drugo poglavje sprejme.

Gallé predlaga en izpreminjevalni predlog.

Dr. Novak predlaga več izpreminjevalnih predlogov in jih obširno utemeljuje.

Gallé predlaga še nekaj izpreminjevalnih predlogov.

Poročevalec pravi, da so vsi izpreminjevalni predlogi nepotrebni. Deloma jim je v načrtu že ugodeno, deloma bi se z njimi ničesar ne doseglo, ampak le obravnave otežilo. En predlog dr. Novaka, navidezno v korist obrtniku, je obrtnikom naravnost nevaren. Enemu predlogu glede jezikovnih netočnosti v slov. tekstu se bo ugodilo potom resolucije. En predlog dr. Novakov je naperjen zoper kmetijske interese. En predlog dr. Novakov je naperjen zoper

to, da bi dežela in občina imeli prednost pred privatnikom. To ne gre! (Dr. Novak sega poročevalcu v besedo. Glavar ga opomni.) Govornik zavrača nato izpreminjevalne predloge posl. Galléa. Pri tej priliki opozarja tudi vladni zastopnik poročevalca, da zahteva posl. Gallé nekaj nemogočega.

Besedo dobi g. vladni zastopnik, ki izvaja glede predlogov posl. Galléa, da tu ne gre za vodne, ampak za ribiške pravice.

Poročevalec pripomni, da bi bilo dobro, če se te zahteve vpoštevajo pri reformi ribiškega zakona, ki je tudi potrebna.

Sicer se pa naj vsi predlogi odklonijo, da si ne kompliciramo še bolj naloge.

Glavar odredi glasovanje.

Pri glasovanju se členi vladne predloge, h katerim se niso stavili nobeni izpreminjevalni predlogi, sprejmejo soglasno od cele zbornice po vladnem besedilu, členi pa, h katerim so se stavili od strani manjšinskih strank izpreminjevalni predlogi, se sprejmo po besedilu vladne predloge z glasovi večine.

Glavar odredi glasovanje o tretjem poglavju vladne predloge, to je od § 31 do incl. § 45.

Se sprejme soglasno.

Glavar odredi glasovanje o § 46 do incl. § 59.

Dr. Novak predlaga nekatere izpremembe. Istotako Gallé.

Poročevalec zavrača vse predloge. Zlasti enega (Galletovega), ki meri na to, da bi se je z e r a ne mogla razlastiti. Imamo jezera, ki so danes v privatni lasti, pa bi bilo v splošnem interesu, da bi bila last dežele. (Pritrdjevanje.)

Pri glasovanju se sprejmo paragrafi po besedilu predloge.

Glavar odredi glasovanje o petem poglavju, to je od § 60. do incl. § 76.

Se sprejme po vladnem besedilu.

Glavar odredi glasovanje o šestem in sedmem poglavju, to je od § 78. do § 120., to je do konca.

Posl. Novak stavi neko resolucijo glede izvršilne navedbe k temu zakonu. Vodopravne obravnave naj bi se hitro izvršile in ne zavračevale kakor doslej, tudi naj se političnim oblastem naroči, da vodno knjigo odslej natančno vodijo, česar doslej ni bilo. — Posl. Piber priporoča svojo že v odseku stavljeno resolucijo, naj se pri napravi industrijalnih podjetij varujejo naši slapovi Vintgar in Peričnik. Opozarja na to, da hoče neka industrijska družba ves Vintgar pokvariti. Stavi resolucijo, da se deželnemu odboru naroči, da v prihodnjem zasedanju vloži zakonski načrt glede varstva naših prirodnih lepote.

§ 78 do § 120 se sprejmo.

Glavar odredi glasovanje o uvodu in naslovu zakona.

Sprejeto.

Poročevalec predlaga, da se sprejme zakon v celoti.

Zakon se sprejme z vsemi glasovi zbornice. (Veliko odobravanje in ploskanje. Poročevalcu čestitajo.)

Glavar da na glasovanje resolucije odseka in dr. Novakovo ter Pibrovo.

Sprejeto.

Glavar zaključi sejo.

Prihodnja seja v torek ob 10. uri dopoldne.

Društva.

d Šmartno. Na pustno nedeljo, dne 18. februarja, uprizori »Ljudski oder« Fr. Govekarjevo igro »Rokovnjač«. — Vstopnina je znižana. — K obilni udeležbi vabi odbor.

d Javorje. Jutri, dne 11. februarja, popoldne po litanijah priredi izobraževalno društvo igro »Rdeči nosovi« in »Kmet in fotograf«. Obenem se vrši občni zbor društva in Orla. Pridi vrh planin — nižave sin!

— Ljudska posojilnica na Viču-Glincah ima v nedeljo, dne 11. febr. ob 10 uri popoldne svoj letni občni zbor v župnišču. — Popoldne ob 4. uri pa se bo v Društvenem domu vprizorila predstava: »Moč uniforme«. Burka s petjem v treh dejanjih. Med odmori igra društvena godba. Prijatelji neprisiljene zabave dobro došli!

»Radovljiska podružnica slovenskega planinskega društva v Radovljici« ima svoj redni občni zbor dne 25. svečana 1912 ob 3. uri popoldne v prostorih gospoda Jak. Peternela (hotel »Triglav« na Bledu).

— Izobraževalno društvo v Postojni priredi jutri svojim podpornim članom zabaven večer v restavraciji g. M. Ambrožiča. Petje, tamburanje, srečolov z obilnimi lepimi dobrotami in šaljiva pošta.

— Iz Št. Vida nad Ljubljano. »Naša križ«, to novo F. S. Finžgarjevo dramo bo priredila v nedeljo, dne 18. t. m.

Blaž-Potočnikova čitalnica v dvorani pri »Cebavu«.

— Slovensko katoliško izobraževalno društvo pri Dev. Mariji v Polju vabi k predstavi, ki se vrši v nedeljo, dne 11. svečana, v Ljudskem domu. Na sporedu so »Cigani«. Burka v treh dejanjih s petjem. — Spisal Milčinski Začetek ob pol 4. uri popoldne.

— Domžale. Kat. izobraževalno in podporno društvo v Domžalah vlnudno vabi k predstavi veselici, katero priredi v nedeljo, 11. februarja popoldne ob pol 4. uri v Društvenem Domu. Spored: 1. »Pred sodnikom«, šaljivi prizor. 2. »Trije učenjaki«, šaljivi prizor. 3. »Zamorec«, šaljivi prizor. 4. »Junaške Blejke«, zgodovinska igra s petjem v 4. dejanjih.

BURNI DOGODKI V GALIŠKEM DEŽELNEM ZBORU.

Kot smo poročali, so poljske deželnozborske stranke v Galiciji odklonile zahtevo Rusinov, da se jim prizna v volilni reformi 30 odstotkov mandator. Poljaki ponujajo Rusinom samo 26,4 odstotkov deželnozborskih mandatov. To poljsko stališče je Rusine zelo razburilo. Vsled groženj Rusinov je obkolila včeraj policija v velikem številu deželnozborskega poslopja v Lvovu. Krožile so namreč vesti, da Rusini ne nameravajo le s hrupno obstrukcijo onemogočiti zborovanja deželnega zbora, temveč da bodo poljskim referentom tudi s dejansko silo onemogočili poročila. Ob pol 12. uri dopoldne se je otvorila plenarna seja deželnega zbora. Člani poljskih strank so bili polnoštevilno zbrani v dvorani ter so obstopili v gostih vrstah referenta, da bi ga varovali pred eventualnimi napadi Rusinov. Načelnik Rusinov dr. Lewicky je podal izjavo, da so imeli Rusini najboljši namen, skleniti s Poljaki kompromis glede volilne reforme, da pa so poljske stranke operte na svojo večino odklonile ponujano roko. Zato hočejo Rusini toliko časa onemogočevati razprave deželnega zbora, dokler ne ugođe Poljaki upravičenim zahtevam Rusinov v volilnoreformnem vprašanju. Tudi oba rusofilski deželnozborska kluba sta podala enaki izjavi. V imenu poljskih deželnozborskih strank je izjavil bivši minister Bilinski, da Poljaki niso odklanjali sporazuma z Rusini in da ni nobenega vzroka, da bi se razprava o volilni reformi prekinila, pač pa upa, da bodo nadaljna pogajanja dovedla do sporazuma. Namestnik dr. Bobrzenski je izrazil upanje, da se bo v prihodnjem zasedanju posrečilo rešiti volilno reformo. Ko je izjavil deželni grof Baden, da se preide na dnevni red, se je dvignil med Rusini grozen hrup. Rusini so žvižgali, tolkli na bobne, trobili, razbijali s pokrovi miz in rabili sploh vse mogoče instrumente. Poljaki so ostali mirni. Med tem hrupom se je rešila cela vrsta referatov. Ko je poslanec Ciuchciuski prišel referirati, je začel govoriti tudi Rusin Staruch, ki kljub opominom deželnega maršala ni prenehal, tako da sta naenkrat govorila dva govornika. Rusini so burno ploskali Staruchu, ki so ga Poljaki pustili mirno dalje govoriti. Hrup je pa posebno narastel, ko je bivši fin. minister Korytowski referiral o deželni garanciji za šestmilijonsko posojilo mesta Lvova. Proti temu posojilu so Rusini že lani grozili z obstrukcijo in je bila lani tozadevna točka odstranjena z dnevnega reda. Rusini so poizkusili Korytowskemu s silo preprečiti referat. Poljaki pa so obdali referenta in ga branili pred napadi Rusinov. Ponovno je došlo med posameznimi poslanci do spopadov. Končno so Poljaki odrinili Rusine od referentove tribune, nakar so Rusini zopet pričeli s hrupno obstrukcijo. Referentovo poročilo so čuli samo nekateri, okoli njega stoječi poslanci. Razburjenje v zbornici je postajalo vedno večje, tako da je moral deželni maršal sejo zaključiti. Prihodnja seja bo v torek. Po končani seji so ostali poljski in rusinski poslanci še dalje časa v zbornici in je med obema skupinama došlo do burnih prizorov. Rusini so grozeče dvigali roke proti Poljakom. Poslanec Staruch je kričal: »Vi hočete imeti rdečega petelina na streho!« Drugi Rusini so klicali: »Ako hočete imeti z ljudstvom boj, ga boste imeli! Preostalo ne bo drugo, kot govoriti z vami po ruski!« Končno se je zbornica izpraznila. Pred deželnozborskim poslopjem se je zbrala velika množica ljudi, ki je pozdravljala odhajajoče poslance. Poljaki poljske, Rusini svoje. Od rusinske strani se izjavlja, da bodo prihodnji tork nadaljevali s hrupno obstrukcijo, vsled česar ni upanja, da bo volilna reforma za gališki deželni zbor v tem zasedanju rešena.

DOGOVORI ZA DELOZMOŽNOST DALMATINSKEGA SABORA.

Večina je pozvala pravaške poslance na dogovor glede rednega delovanja v saboru. Pravaši so izjavili, da je njih prva zahteva za mirno delo, da se sabor odgodi, dokler se mu ne predloži zakonska osnova o reformi volilnega deželnozborskega reda. Ker večina tega predloga ni sprejela, so se pogajanja razbila.

ČLAN KATOLIŠKEGA CENTRA PREDSEDNIK NEMŠKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Včeraj se je vršila v nemškem državnem zboru volitev predsedstva. Pri volitvi predsedništva je bilo oddanih 388 glasov, od katerih so bili trije neveljavni. Dobili so: član centra Spahn 185 glasov, socialni demokrat Bebel 110, nacionalni liberalci Pirne Schönaich - Carola 88, nacionalni liberalci Paasche 1 glas in socialni demokrat Heine 1 glas. Ker ni dobil nobeden izmed kandidatov absolutne večine, se je vršila ožja volitev med Spahnom in Bebelom, pri kateri je dobil Spahn 196. Bebel pa 175 glasov. Spahn je izvoljen za predsednika nemškega državnega zbora. Za prvega podpredsednika je bil izvoljen socialni demokrat Scheidemann z 188 od 386 oddanih glasov, za drugega podpredsednika pa nacionalni liberalci Paasche z 274 glasovi. Z izvolitvijo osmih zapisničarjev je bil nemški državni zbor konstituiran. Ta volitev predsedstva je pokazala, da je centrum najmočnejša stranka v nemškem državnem zboru in da je vpitje liberalnih in rdečih kričarjev o zlomljeni centrumovi moči brezpomembna agitatorična fraza. Prihodnja seja nemškega državnega zbora bo v torek.

BAVARSKO.

Iz Monakovega poročajo, da bo v prihodnjih dneh princ regent Luitpold oddal svojemu sinu Ludoviku za čas svoje odsotnosti iz Monakova vladne posle. Kakor hitro bo sestavljeno novo ministrstvo in se bo sestal deželni zbor, bo objavljen odlok, ki bo proglasil princa Ludovika faktično za bavarškega princ regenta. Princ regent je imenoval kraljevega komornika, drž. svetnika barona Hertlinga za državnega ministra kraljeve hiše ter mu obenem poveril zunanje državne posle in sestavo skupnega ministrstva. Sodi se, da bo princ regent pustil Hertlingu pri sestavi kabineta popolnoma prosto roko in da bo bavarško ministrstvo sestavljeno po večini iz centrumovih pristašev. Baron Hertling, ki je v 69. letu, je bil rojen v Darmstadtu. L. 1867 je postal privatni docent v Bernu. Kljub svoji veliki nadarjenosti, učenosti in literarnemu delovanju je trpel pravi križev pot, ker so mu delali povsod težave zaradi njegovega izrazito katoliškega prepričanja. Nič manj kot 13 let je bil privatni docent in šele leta 1882 je postal redni profesor na monakovskem vseučilišču. Baron Hertling je eden najstarejših članov katoliškega centra in eden največjih in vplivnih politikov nemškega državnega zbora. Kot predsednik znanstvene družbe »Görres-Gesellschaft« in pisatelj ima veliko trajnih zaslug, da se nemški katoličani tako živahno udeležujejo kulturnega življenja. Diplomatične zmožnosti in pa njegova koncilijantnost ga izvanredno usposabljata za mesto ministrskega predsednika. Dosedaj se še ni zgodilo, da bi na bavarškem prišel na to mesto član katoliškega centra. Liberalci in socialni demokratje, ki so mislili napraviti iz centra razvalino, so kar iz sebe, ko je izrazil iz te razvaline sedež ministrskega predsednika za katoliškega politika.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJSKA.

General Caneva bolan?

Iz Rima poročajo: V tukajšnjih krogih generalnega štaba računajo z izpremembo v italijanskem višjem poveljstvu v Tripolisu. General Caneva ima baje sladkorno bolezen, naporno delo ga je močno oslabilo in k vsemu temu se je pridružila dysenterija. Stanje generala Caneva je slabo, četudi ne nevarno, vendar pa ni neverjetno, da ga nadomesti nova moč.

Sprememba italijanskega bojnega načrta.

O potovanju generala Caneva v Rim in o razpoloženju v vladnih krogih, piše milanska »Gazetta del Popolo«, da želi italijanska vlada, da bi se vojna kmalu končala. Sedanje bojevanje je za vojake zelo utrudljivo in bi znalo tudi potlačiti navdušenje v javnosti, tako da bi moglo končno ljudstvo

vprašati vlado, ali se je zavedala težkoč, predno se je lotila kočljivega podjetja. Konference, ki se jih udeležuje general Caneva točasno v Rimu, bodo rodile tudi spremembo vojnega načrta, ker se od več strani kritikuje, da je Caneva pač znal odbiti Turke od italijanskih utrd, ni jih pa znal pri porazu zasledovati ter jih uničiti.

Ojačenja italijanskih čet v Tripolisu.

Iz Benetk se poroča, da je ukazalo vojno ministrstvo vsem polkom v Benetkah, naj pripravljajo kontingent za nove čete, ki odidejo v Tripolis. General Caneva in vlada sta baje sklenila, da gre še en armadni zbor na bojišče.

Irgon Italianov iz Turškega.

Turški poslanik v Peterburgu je sporočil porti, da namerava Italija v kratkem izvesti akcijo vojnega brodenja proti turškim pristaniščem in da bo ponovila svojo zahtevo po vrehodu skozi morske ožine. Na podlagi te vesti je predvčerajšnji ministrski svet sklenil, da spričo italijanske pretnje ne bo več odlašal z izgonom vseh Italijanov iz turškega ozemlja.

Iz Hrvaške.

H konferenci hrvaške delegacije.

Današnja delegacija ni popolna, ker so umrli trije člani: dr. Neuman, Paunović in Riester. Vsled tega šteje samo 37 članov. Predsednik je grof Pejačević, ki po pravilih glasuje le pri enakem številu glasov. Na predvčerajšnji konferenci je bilo samo 15 članov s Pejačevićem vred. Ko bi koalicijska sklenila, da pošlje svoje delegate v Budimpešto, bi štela opozicija 17 glasov proti 14, ker grof Pejačević glas odpade. Opozicija bi imela torej večino v delegaciji in tako bi ne bilo mogoče sprejeti predloga, ne zaupnice dr. Spevca ogrski vladi, ampak bi grof Khuen in ban Cuvaj dobila nezaupnico.

Ojačenje zagrebške posadke.

Nameravano ojačenje zagrebške posadke s težko havbično divizijo številka 13 se izvrši 28. t. m. Na ta dan pride moštvo za ojačenje posadke z vlakom iz Komorana.

† Profesor Robert Pinter.

V sredo ponoči je umrl v Zagrebu profesor Robert Pinter. Pokojnik je mnogo delal na književnem polju, posebno pri »Matici Hrvatski«. Napisal je lepo delo »Zgodovina nemške književnosti«. Spisal je tudi več šolskih knjig, med drugimi »Nemško čitanko«.

Zopet demonstracije v Zagrebu.

V četrtak zvečer so se demonstracije zopet ponovile. Za običajnega večernega korza na Ilici so se naenkrat pojavili klici proti banu Cuvaju. Policija je takoj pričela množično razganjanje. Pomagalo ji je 40 orožnikov. Del demonstrantov je poizkušal priti v gorenje mesto, a je policija na konjih to namero preprečila. Aretiranih je bilo 17 oseb, po večini takih, ki se demonstracije niso udeležili. Nekaj so jih že izpustili.

Štajerske novice.

Š Samo idioti ali pa lahkomišelniki poslanci bi mogli pristati pri pogajanjih za delozmožnost štajerskega deželnega zbora na pogoje, ki jih je stavila nemška večina slovenskim poslancem. Tako doslovno piše nemški poslanec Eagenhofer v četrtkovem »Grazer Volksblatt«. Štajerski slovenski liberalci pravijo, da bi morali pristati naši poslanci na nemške predloge. Ergo so naši liberalci...

Š Smešno je, ako liberalna celjska stranka sedaj naenkrat povdarjati, da se slovenska obstrukcija v Gradcu pri pogajanjih premalo ozira na narodne zahteve, in ako izjavlja, da bi drugače šla z našimi poslanci ramo ob ramo. Sicer bi bila jako težka stvar, da bi šla liberalna stranka z našo, kajti liberalna gre konstantno nazaj, mi pa naprej, vendar moramo liberalno stranko na nekaj opomniti. Kdo je prvi nastopil proti delitvi deželnega šolskega sveta? Liberalna stranka in njeno učiteljstvo. Kdo je proglašal slovenske govore v štajerski deželni zbornici za provokacijo? Kdo daje zadruham, ki odstopajo od celjske Zadrugne zveze, nasvet, naj rajši pristopajo k nemški zadrugi zvezi, nego k naši slovenski v Ljubljani? Kdo je proti delitvi kmetijske družbe in kdo brani njeno krivično postopanje proti Slovincem? Povsod liberalna stranka, ki je po mnenju vseh treznomiselnih ljudi, tudi svobodomiselnih, izgubila ves čut za naše narodne zahteve. Taka stranka nima pravice

kritizirati druge slovenske stranke, ki je ostala zvesta starim načelom spodnještajerskih Slovencev. Dr. Dečko bi se v grobu obrnil, ako bi vedel, da si sedaj iz Celja proglašajo politična načela, ki so naravnost identična z nemškimi stremljenji.

Š Liberalni preroki. Ko so se začeli letos v Gradcu pogajanja zaradi deželnega zbora, so vedeli liberalni listi dar za dnevom poročati, da so naši poslanci obstrukcijo že prodali, da so se dali podkupiti itd. Sedaj bi liberalce vprašali, ali še sami kaj držijo na svoje prejšnje darove. Mi že dolgo ne.

Š Ormož. Zadnja trdnjava liberalcev v ormoškem okraju pada. V Ormožu se ustanovi dne 11. t. m. izobraževalno društvo, mladeniška in dekliška zveza. V Središču že veselo plapolna naša orlovska zastava, sedaj tudi Ormož odpira nam svoja vrata. Vse to radi radikalno-narodnega stališča sedanje liberalne stranke in njenega draga zastopnika v Ormožu dr. Serneca.

Š Liberalen shodič sklicujejo celjski liberalci za prihodnjo nedeljo v Šmartno v Rožni dolini v gostilno k Stožirju.

Š Veteranski bal se je pred kratkim vršil v celjskem »Deutsches Haus«. Udeležilo se ga je celih 30 do 40 ljudi. Med njimi tudi trije veteranci. Tako pojema slava veteranskega stotnika Derganza, ki uganja s tem društvom samo nemško politiko in podpira »Nemško hišo«, kar pa treznim možem že preseda. Zbegani in osramočeni so se vpraševali, kaj početi, končno so sklenili, da naj se igra za prazno dvorano.

Š Smrtina kosa. V Žalcu je umrla gdč. Rezikla Virant, stara 16 let.

Š V Žetalah pri Rogatcu razsaja oslovski kašelj ter zahteva mnogo žrtev med otroci. Pretekli mesec jih je umrlo okrog 30.

Š Rogaška Slatina. Tu je bila nedavno komisija, ki je imela končno doleteti meje zdraviliškega okoliša. Delala je dva dni. Prizadeti nestrpno pričakujejo razsodbo namestniije.

Š Novice iz Konjic. Nemško učiteljsvo je izstopilo iz nemških društev. Nemškega pevskega zbora ni več. Mimogrede bodi omenjeno, da je bil pri tem društvu pevovodja, čujte, nadučitelj slovenske šole. — G. Filipič, mesar in gostilničar, je prodal svojo prejšnjo hišo na trgu za 11.600 K g. trafikantu Peindlu. Ali se ni mogel najti noben slovenski kupec? — Gospa dr. Kadiunikova si je pri sankanju zlomila nogo. Odpejali so jo v celjsko bolnišnico s knez Windischgrätzovim avtomobilom. — V Stranichah blizu Konjic so se v gostilni pri »Šoštarju« stekli fantje. Pri tem je dobil Peter Marušek nevarne poškodbe na glavi. Več pameti in manj vina.

Š Poročil se je v Mozirju vrl mladenič Franc Kolenc s Polzele z vrlo mladenko Marijo Goričar. Mnogo sreče!

Š Čestni rop v Mariboru. Ko je šel včeraj ponoči v Wolfovi ulici stanujoči bolniški kontrolor Jože Ebner proti domu, je šel za njim nek neznanec. Ko se mu je Ebner hotel umakniti, je zadobil po glavi tako močen udarec, da se je zvrnil nezavesten na tla. Neznanec mu je zadal tudi dva sunka z nožem v prsi. Ko je Ebner zopet prišel k zavesti, je zapazil, da mu manjka v desnici, ki jo je imel v žepu v suknji, 180 K. Podal se je k bližnjemu rešilnemu oddeiku, kjer so ga obvezali in nato z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico. Rane niso smrtno nevarne. Ebner o zunanosti roparja ne more dati nikakih gotovih podatkov.

Š Dobra. Dne 2. februarja je imejala naša kmetijska podružnica jako dobro obiskan občni zbor. Predaval je g. Belle, ravnatelj šentjanške kmetijske šole, o sadjejari. Občudovali smo temeljitost in jasnost ter za tak predmet primeroma kratek vseskozi pa dovršen govor. Hvala mu! Predsednik mu je pa tudi v imenu zborovalcev izrekel prav pristržno zahvalo. G. predsednik župnik Kukovec je omenil, da je na sosedne občine poslal oklic in vabilo, naj pristopijo posestniki k dobrnski podružnici. Uspeh teh vabil pa je bil, da se nobeden ni prijavil, še manj pa, da bi bil kdo prišel na občni zbor. Pač čudaki. Če nočejo biti pod dobrnsko podružnico, naj si pa svoje snujejo. Dela in skrbi jim ne bo manjkalo.

Š Iz šole. Na trirazredni ljudski šoli v Prevorju ste razpisani dve stalni učiteljski mesti. Šola je v drugem plačilnem razredu. Prošnje na krajni šolski svet do dne 28. t. m. — Na dvorazredni, v drugem plačilnem razredu stoječi ljudski šoli na Blanci je razpisano stalno učiteljsko mesto. Prošnje do dne 29. t. m.

Imate li bolečine?

Revmatiške, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste si jih nakopali na prepihu vsled prehlajenja? Poskusite vendar bol lajšajoči, zdravilni, krepljni Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid«. Ta je res dober. To ni samo reklama! Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko. Izdeluje lekarnar Feller v Stubici, Elsatrg 285 (Hrvatsko).

Zginolo denarno pismo s 1400 K. Kontoristinji neke graške žitne trvdke je bila v četrtek popoldne v nekem graškem poštne uradu ukradena ročna torbica, v kateri je bilo denarno pismo s 1400 K papirnatega denarja. Hotela je oddati brzojavko, ki jo je hotela plačati s stokronskim bankovcem, ki ga pa poštna uradnica ni mogla menjati. Zaradi tega je šla kontoristinja menjati bankovec k poštni blagajni, a ročno torbico je pustila pri oknu, kjer je oddala brzojavko. Medtem se je približala k oknu neka 37letna ženska, ki je zahtevala neko šifrirano pismo, ki ga pa ni dobila, ker ni nobeno došlo. Ženska se je nato odstranila ter vzela s seboj ročno torbico kontoristinje, ne da bi kdo opazil. Druga človeka medtem ni bilo v uradu. V torbici je bilo denarno pismo, v katerem je bil tisočkronski bankovec in štirje stokronski. O tatici doslej ni sledu.

Ildrijske novice.

i Ljudska hranilnica in posojilnica je sestavila račun za leto 1911. svoje deseto upravno leto. Članov koncem leta 1911 je imela 260. Prejemkov je bilo 320.668 K 90 vin., izdatkov 318.329 K 13 vin. Denarnega prometa, torej 638.998 kron 3 vin. Ob koncu leta znašajo hranilne vloge 508.523 K 17 vin. Rezervni zaklad znaša 12.551 K 94 vin. Obe naši gospodarski organizaciji, namreč krščansko gospodarsko društvo in Ljudska hranilnica in posojilnica, lepo delujeta. Držimo se jih trdno tudi v prihodnje!

i Volitve v trgovsko in obrtno zbornico so vzdignile vse naprednjake k živahni agitaciji za napredne kandidature. Vse prav in pa dobro, le to bi bilo tudi dosledno, da bi naprednjaki bolj kotirali poslance S. L. S. tudi, kadar kaj potrebujejo. Pa ravno s pomočjo naših zastopnikov bi radi vse pograbihi. Ob volitvah se pa repenčijo in silijo se med naše pristaše, prepričani, da liberalci ne bodo za obrtnike ničesar storili. Naši so se precej dobro držali.

Dnevne novice.

Somišljeniki, odpošljite nemudoma ekspresno reko-mandirane glasovnice in legitimacije za volitev v trgovsko in obrtno zbornico na tajništvo Slovenske Ljudske Stranke, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6. Ne odlašajte, ker moramo za vpisovanje kandidatov glasovnice takoj imeti v rokah, kajti volitev je že v torek! Še enkrat prosimo: odpošljite takoj!

Kako se podpisujejo glasovnice za trgovsko in obrtno zbornico? Opozorjamo, da morajo **moški volilec** sami podpisati glasovnice tam, koder je označeno: Podpis volilca. — **Ženske volilke** morajo ravno tako same podpisati glasovnice, ako nimajo po obrtnem redu postavljenega upravitelja. Ako imajo upravitelja, podpiše ta in pristavi k svojemu imenu »upravitelja«. Ako pa ženske volilke nimajo upravitelja, podpišejo, kakor zgorej omenjene same, zraven njihovega imena pa mora podpisati kak moški, ki mora svojemu podpisu dostaviti: **Volilni pooblaščenec.** — Dobro je, ako je tisti moški, ki podpiše žensko glasovnico, tudi volilec v trgovsko in obrtno zbornico, vendar je lahko tudi vsak drugi moški, paziti pa je, da je dotični moški izpolnil 21. leto. **Vsak moški sme podpisati samo eno glasovnico.** Osebe, ki ne znajo pisati, morajo napraviti pred svoje ime, ki ga kdo podpiše, križec, podpisati se morata zraven še dve drugi priči, ki morata biti 21 let stari.

Dragoceno priznanje. Glasilo ljubljanskega tržnega nadzornika piše danes, da ljubljansko mesto 130.000 K na leto za državno policijo ne bo zmagalo, zakaj ljubljansko mesto je v strašnih finančnih zadregah in bo moralo »neizogibno zvišati doklade«, ako se bodo stavile nanj take zahteve. — Liberalci nimajo sicer nobenega drugega opravka, kakor da S. L. S. napadajo, češ v kakšnem »obupnem stanju« se nahaja deželno gospodarstvo, ki je v rokah naše večine. Zdaj pa so se jim oči saj toliko odprle, da vidijo, v kake finančne stiske je pripravila liberalna stranka Ljubljano. Mesto, ki se ne upa dobiti 130.000 K na leto kot prispevek policiji, se mora res nahajati blizu bankrota in bo moralo »zapreti štacuno«, da se poslužimo dr. Trillerjevega izraza. Kaj se zalavate v deželo! Naša dežela ima kredit, povsod se grade ceste in vodovodi; začele so se hidroelektrične centrale, dežela je kupila skoro vse vodne sile, ki jih imamo na Kranjskem, ustanovila je Robež, kjer se goji bikoreja, ki bo tisočake in tiso-

čake v deželo prinesla, vzdržuje trgovsko šolstvo, snuje kmečko gospodarsko šolo, izvršuje najboljše melioracije itd., itd., dočim ljubljansko mestno gospodarstvo nima ničesar pokazati razum — hotela Tivoli in njegovih podgan, par ponesrečenih spomenikov, drago življenje in draga stanovanja, strašanske dolgove in pasivna podjetja. Liberalci, ki tako čez deželo zabavljajo, bodo kmalu prišli zopet deželni zbor prosit za dovoljenje posojila ali povišanje doklad. Taki ljudje naj bi jezik za zobmi držali.

Konec prvega tečaja na srednjih šolah. Danes se je končal prvi tečaj na ljubljanskih srednjih šolah. Na I. državni gimnaziji je padlo izmed 704 učencev 174. To je dober uspeh. Na II. državni gimnaziji jih je pa padla baje nad 50 odstotkov. Od drugih zavodov nimamo nobenih podatkov. Današnji »Dan« pravi, »da je brezdvomno, da vplivajo današnje politične razmere tudi na srednješolsko dijaštvo jako neugodno in da so zato učni uspehi obupno žalostni, in da splošna demoralizacija, ki se je zanesla po klerikalcih v našo deželo, ne more ostati brez vpliva na naš srednješolski naraščaj.« Z učnimi neuspehi nima seveda S. L. S. nič opraviti; to je stvar šole! Ampak nekateri ljudje so tako bitrni, da bodo naredili S. L. S. se za to odgovorno, če bo jutri dež šel. Pač se nam pa zdi, da je krivo teh neuspehov vedno eksperimentiranje šolske uprave z našo mladino. Vedno nove učne knjige, nove metode, nov učni jezik. Kako more mladina pri takih razmerah napredovati, ko se smatra za pravi »Versuchskanninchen« šolske uprave. Res pa je, da mladi finatje kljub slovenskemu učnemu jeziku manj vedo, kakor so v tistih časih, ko so se naši študentje snovali literarne krožke, reševali politična vprašanja in hoteli imeti prvo besedo v politiki. Danes ni literarnih krožkov in se tudi dijaštvo prav nič za politiko ne peha, pa kljub temu so uspehi veliko slabši. Politika ni tedaj vzrok slabih uspehov. Prav pametno bi pa bilo, ko bi naša mladina bolj zahajala v obrtne, strokovne, splošno-gospodarske šole. Naši ljudje še dandanes niso prišli do spoznanja, da pride mladina na ta način veliko preje do svoje eksistence kakor po srednjih šolah, ki so prenapolnjene in pomagajo večkrat samo množiti duševni proletarijat.

Podzveza Orlov za Goriško se bo ustanovila v nedeljo, 11. t. m. ob pol deset uri popoldne v prostorih S. K. S. Z. v Gorici. Odsek naj pošlje svoje zastopnike.

»Österreich - Ungarn« prinaša v svoji današnji številki iz peresa slovenskega žurnalista članek o irendentizmu z jugoslovanskega stališča. »Österreich - Ungarn« pri tej priliki zopet našim somišljenikom najtopleje priporočamo. Ta revija, ki je stopila namesto »Vaterlanda«, se bo i nadalje bavila s slovenskimi razmerami in naša stremiljenja zasledovala z največjo simpatijo. Sicer pa ta list prinaša sploh tehtne članke in je vreden, da ga podpirajo tudi slovenski katoliki.

Velik požar preprečen. Včeraj, v petek zvečer, okoli polnoči je opazil šentvidski poštar g. Fr. Kolbe ogenj v sušilnici prve kranjske mizarske zadruge v St. Vidu nad Ljubljano. Takoj je o tem obvestil načelnika in službojoče osebe na tukajšnjem kolodvoru. Ti so takoj o požaru obvestili sosedna gasilna društva. V nekaj minutah je že bilo na mestu požara šentvidsko gasilno društvo pod načelstvom gosp. A. Belca in vižmarsko pod vodstvom načelnika Jos. Arharja. Nevarnost, da ogenj v par minutah objame celo strojno delavnico s skladiščem, je bila velika, ker je bil ogenj že v podstrešju sušilnice in švilgal že v gorenjo delavnico. Zadruga, bližnji sosed in prizadele zavarovalnice se imajo zahvaliti obema gasilnim društvoma, posebno okrajnemu načelniku A. Belcu, ki je peljal vodstvo gašenja z veliko previdnostjo in energijo. Zahvaliti se je pa tudi gg. orožnikom, ki so skrbeli za red, bližnjim in daljnim sosedom, zlasti ženam in dekletom, ki so v mrzli noči v snegu donasale požrtvovalno vodo v skafih. Upati je, da se bodo zavarovalnice spomnile gori imenovanih s primernimi nagradami.

Za častnega občana je izvolilo starešinstvo v Crničah č. g. Vinkota Vodopivec, vikarja v Kronbergu, znanega našega skladatelja.

Iz Logatca. (Redek slučaj.) Rodbina Urbančič bo praznovala v ponedeljek, 12. svečana izvanredno slovesnost: tri poroke obenem. Oče in mati zlato, hči srebrno, sin pa navažno. Zlatoporočenca sta stara čez 80 let, hči 38, sin pa in sicer najmlajši, ki se ženi, 26 let. Ded in babica sta še precej trdna, vendar kaže vse na to, da jima je v vsakim dnem bolj ljuba zakurjena peč, kakor zimski izprehod. Bog jima je dal deset otrok, ki vsi žive, razkropljeni širom sveta in zastopajo najrazličnejše stanove. So kmetje, obrtniki, uradniki; celo teki,

ki se vozijo z avtomobilom. Najmlajši sin, ki se poroči, je mornariški topničarski mojster; vzame gđc. Tršarjevo iz Planine.

Tržaška borza pod pritiskom snega. Sredi borzne palače je velika dvorana, kjer borzanci med borznimi urami, to je med poldnem in drugo uro popoldne sklepajo svoje kupčije. Ta dvorana ima stekleno streho, na katero je padlo toliko snega, da so vsa stekla popokala, tako, da je te dni tržaška borza brez strehe.

Poročil se je danes gospod Franc Schrott c. kr. stražmojster v Trebnjem z gđcno Tončko Kadunc iz Spodnje Šiške.

Mrtvašnica — delavnica za razstreljivo. V Rovinju so našli v mrtvašnici tamošnjega pokopališča delavnico za razstreljivo stvari. Pri preiskavi mrtvašnice se je v isti našlo mnogo smodnika in patron kakor tudi en možnar in različno orodje. Grobokopa so takoj zaprli. Isti je, kakor večina »rovinjskih« mestnih delavcev, italijanski podanik.

Srbsko meso v Pulju. Tukajšna mestna občina se pogaja z neko srbsko mesarsko firmo, da bi prevzela na mestni tržnici prodajo srbskega mesa. Domači mesarji se namreč branijo prodajati srbsko meso, ker se boje, da bi ne zadela srbskega mesa ista usoda kakor lansko leto argentinsko. Razlika med domačim in srbskim mesom bi, kakor se čuje, znašala le 8 vinarjev na trg.

Poroka. Poročil se je danes na Dunaju g. dr. Ladisl. Dvorsky, zdravnik c. in kr. mornarice v Pulju, z gospo Gabrijelo Priložičevo, hčerko primorskega deželnega šolskega nadzornika dr. A. Primožiča. — Na Proseku se je poročil danes g. inž. agrar. Rado Lah z gospico Ido Goriupovo, hčerko posestnika in deželnega poslanca gosp. Alojzija Goriupa. Iskrene čestitke!

Umrl je v deželni bolnišnici obče znani posestnik in mizar Peter Sitar iz Križev pri Trzinu dne 8. t. mes. Vsled prevoza bode pogreb v nedeljo popoldne ob 3. uri v Križah pri Trzinu.

Resnica je, da so drože Košmerle v prid »Slovenske Straže« najboljši izdelek. Priporočamo jih torej vsestransko.

Izprememba poštne okrajev. Vasi: Kot v občini Sv. Gregor, nadalje Strmec, Zakraj in Mramorovo v bloški občini, ki so doslej pripadale k c. kr. poštnemu uradu Nova vas pri Rakeku, spadajo odsihmal k c. kr. poštnemu Velike Lašče.

Liberalna zabava. Neki liberalni list poroča o tem: Je slavnem Dolenjskem se širi govorica, da so pretečene dni v Metliki neki pijanci mestnega redarja, ko jih je prišel razganjat iz gostilne, prijeli, razorožili ter ga v posmeh do nagega slekli, potem pa zbežali iz gostilne.

Poročil se je gosp. dr. Ferdo Trenz, primarij bolnišnice v Krškem, z gđcno. Vido Pfeiferjevo iz Leskovca.

Orožne vaje z motorskimi vozili. Kdor hoče letošnjo orožno vajo doslužiti s svojimi motorskimi vozili, se ima do konca tega meseca javiti okrajnemu dopolnilnemu poveljstvu. Pri tem pa je treba natančno navesti tip in moč motorskega vozila. Pri avtomobilih je tudi naznaniti, če pripada šofer v rezervo vojske, ali domobranstva. Glede odškodnine za prevožnjo, prehranitev šoferja in za obrabo motorskega vozila so posebne določbe in jih nosi vojaška oblast.

Poneverjenje. Užitninskemu uslužbencu v Predgradu Janezu Lenassi hotelo je društvo zakupa 1. januarja službo odpovedati, ker je užitninski zakup prevzela dežela in ker je bil Lenassi zelo površen uslužbenec. Ker se je Lenassi zbal te nameravane odpovedi, je pobegnil v Kočevje, predno ga je zadela nemila usoda in odnesel do 650 K denarja. S tem denarjem se je Lenassi potepal od začetka decembra po Kočevju, Ljubljani, Gorici in Trstu. Ker mu je zmanjkalo denarja, je šel v Gorici v bolnico, iz katere je bil po preteku 14 dni izpuščen. Napotil se je proti domu v Godovič, kjer mu živi še mati. V Gor. Planini ga je izsledilo orožništvo in oddalo v njegovo domovinsko občino — sodnijo Logatec. Lenassi je v Predgradu pustil več premičnine, katero so oškodovani prodali za okroglo 130 K. Lenassi je zelo prekanjen dobrovoljček in večni snubač.

Draga smreka. Kam privede včasih malenkostno nespornost, ki bi se pri nekoliko dobri volji in popustljivosti mirnim potom poravnalo, kaže sledeč slučaj. Nekje na Dolenjskem sta se dva posestnika pravdala za neko smreko v vrednosti 14 K. Pravda je prišla dvakrat na Dunaj in slednjič je bila razsojena v korist ene stranke, nasprotnik pa je moral plačati svojemu in nasprotnemu odvetočniku čez 3000 kron stroškov. Ta zgled ni edin!

— Iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiji. V torek, dne 6. t. m. se je ponesrečil č. o. Severin Fabiani. Šel je iz Elizabetne bolnišnice v mesto, a na opolzki poti mu je izpodrsnilo, da je padel in si v členu levico zlomil. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer mu je še isti večer g. primarij roko obvezal.

Nepreviden delavec. Ključarski pomočnik Konrad Kljun je delal s svojim sodelavcem v delavnici na Perovnem. Pri kovanju železa ga je pa po neprevidnosti njegov tovariš tako močno s kladvom po levi roki udaril, da je zadobil težko poškodbo in je moral v tukajšnji bolnici iskati zdravniške pomoči.

Umrl je v Zagorju na Krasu g. Matija Smole, podčastnik c. kr. vojne mornarice v pok. Bil je zgledega krščanskega življenja. R. I. P.

— Iz Mirne. Občina Mirna bo volila v torek, 13. t. m., v prvem razredu namesto razveljavljenega odbornika Antona Solarja iz Mirne novega odbornika. Liberalen kandidat je nadučitelj Matej Jenko. Može pravijo: »Kdor hoče nesti svojo kožo v stroj, naj voli Jenkoto, ki se je svojčas hvalil rekoč: »Se bodo kronce plantale«, namreč kot kazen za šolske zamude. Naš kandidat pa je Višček Alojzij, posestnik v Volčjihnjivah št. 7.

Ljubljanske novice.

Ij Danes zvečer bodo najveseljše ure letošnjega predpusta v veliki dvorani »Unionas«, kjer se bo ob zvokih »Slov. Filharmonije« razvila predpustnica delavstva c. kr. tobačne tovarne. Začetek ob 8. uri, vstopnina 1 K. Opozorjamo vse občinstvo, ki si hoče privoščiti danes zvečer nekaj prijetnih ur, da pohiti danes zvečer v »Union«.

Ij Na odru Rokodelskega Doma bode jutri vprizorilo Kat. mladeniško društvo dve prav zabavni burki, namreč »Nabito brez svinca« in »Ujela sta se«. Vrhutega so na sporedu prireditve še moški zbori, solospjev itd. Govor bode imel vlč. g. prof. dr. Josip Jerše. — Pričetek je točno ob 6. uri.

Ij Javno predavanje. Prihodnji torek predava v »Ljudskem domu« gospod dr. Martin Malnerič: **Vzgoja čuta za pravico in pravna izobrazba ljudstva.** Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop vsakemu prost.

Ij Velika predpustna veselica odseka S. K. S. Z. trgovskih sotrudnikov bo na pustno nedeljo zvečer v »Ljudskem domu«. Vsi naši somišljeniki naj na ta večer pohite v »Ljudski dom« na izvrstno zabavo, katero pripravljajo naši vrli, zavedni trgovski nastavljenici. Sodelovala bo tudi »Slovenska Filharmonija« in moški zbor »Ljubljane«.

Ij »Ljudski oder« igra v nedeljo, dne 11. t. m., ob 7. uri zvečer drugič izvrstno uspelo burko »Pri belem konjčku«. O prvi predstavi je kritika vseh časopisov priznala uspeh in napredek »Ljudskega odra«. V vlogi Oroslava Bucka gostuje g. Ant. Verovšek, ki je dosegel s svojo izvrstno igro gromovit aplavz. Ker pri zadnji predstavi mnogi niso dobili vstopnic, opozorjamo na **predprodajo v »Katoliški Bukvarni«**. Abonement velja tudi za repizo. Podoželnim gostom na ljubo je to pot pričetek predstave že ob sedmih zvečer in se bo končala igra že ob četrtna deset, da se bo lahko vsakdo vrnil z vlakom domov.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri v nedeljo, dne 11. februarja (Dom. Sexagesima) o priliki blagoslovljenja novih stolnih orgel, bo ok

Otrokom najboljše!

To je in ostane:

Kathreinerjeva

Kneipova

sladna kava.

Kathreinerjeva krepi male in povzročuje, da mleko prija, kjer bi se samo upiralo.

Kathreinerjeva
prinese otroku in hišo

pol desetih govor o cerkveni glashi, govori pref. g. p. E. Volbert, S. J., potem slovesno blagoslovljenje orgel. Po blagoslovu se bo pel dr. Kimovčev 150. psalm. — Pri slovesni sveti maši se bo izvajalo: Asperges, zl. Premrl, Missa in hon. Ss. Nominis Jesu, zl. Mitterer, gradual »Sciant gentes«, zl. Foerster, ofertorij »Perfice gressus meos«, zl. dr. Witt; po sv. maši slavnostni postludij na orglah, zl. Dach s.

Lj Podčastniki ljubljanske garnizije prirede v ponedeljek, 12. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« družinski večer, združen z humorističnimi prizori, koncertom, dobroti, šaljivo pošto in prosto zabavo. Začetek ob pol deveti uri zvečer.

Lj Občinski svet ljubljanski ima izredno sejo v sredo, dne 14. februarja 1912, ob 6. uri popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Odobrenje zapisnika zadnje seje. 3. Finančnega odseka poročilo glede letnega prispevka mestne občine ljubljanske za nameravano oskrbovanje vseh opravil krajne policije v mestu Ljubljani po organih državnega policijskega ravnanja. 4. Personalnega in pravnega odseka poročilo glede nameravane preuredbe § 7. občinskega reda ter §§ 24. in 48. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano.

Lj Osebnost vest. C. kr. poštne praktikan Leopold Markel je premeščen iz Tržiča v Ljubljano.

Lj Ožje volitve v obrtno sodišče za Ljubljano in okolico bodo za razred delavcev v nedeljo, dne 25. februarja, za razred podjetnikov v torek, 27. februarja.

Lj Odlikovanje. Cesar je podelil pišarn. nadoficijaloma Francu Stenti in Francu Urbančiču v Ljubljani naslov in značaj pisarniškega ravnatelja.

Lj Zastopniki posameznih oseb ne pa splošnih koristi občinstva! — Policijska stražnica na Dolenjski cesti. Kdo bi se bil mislil, da bo predlog obč. svetnika Štefeta, naj se otvori na Dolenjski cesti policijska stražnica napravil toliko prahu v liberalnem časopisu. Namesto, da bi se to časopisje postavilo na stališče splošnih koristi, piše samo s stališča nekega godca, ki ima ondi stanovanje, kjer bi že davno morala biti policijska stražnica. Občina je gradila na Dolenjski cesti hišo za mitnico in je pri tej priliki v tej hiši zgradila tudi prostor za policijsko stražnico. Namesto pa, da bi nastanila v teh za policijsko stražnico zgrajenih prostorih policijsko stražnico, je užitenjski zakup oddal ta prostor za stanovanje nekemu godcu. V zadnjem času se pa napadi na Dolenjski cesti vedno bolj množijo, celo ropi so se izvršili, za občinstvo je radi mnogih sumljivih ljudi v Gruberjevem prekopu vedno večja nevarnost in to ne samo za Ljubljance, ampak tudi za potnike, ki prihajajo z dolenjskimi vlaki ter morajo skozi temo v Ljubljano. Če bi imeli na magistratu kaj smisla za splošne koristi občinstva, bi že davno napravili policijsko stražnico na Dolenjski cesti, naravnost bedasto pa je, ako sedaj nekateri ljudje vpijejo, da se s tem, ako se napravi policijsko stražnico na Dolenjski cesti, oškoduje posamezna oseba. Pri taki stvari posamezna oseba nikdar v pošten ne sme priti in če prihaja, kaže to le na liberalno korupcijo. Mesto ni gradilo dotične hiše za stanovanje godcem, ampak je zgradilo ondi lokal za policijsko stražnico! Dotični godec si stanovanje lahko poišče drugod na Dolenjski cesti. Tako bo sodil vsak pameten človek — samo Ribnikarjevi pacijenti sodojo drugače. Stražnica na Dolenjski cesti je nujno potrebna, je splošno koristna zadeva in zato jo bo Dolenjska cesta tudi dobila. Nas pa vesel, da se je pri tej priliki res pokazalo, kdo je ljudski prijatelj, kdo zastopa splošne koristi in kako so liberalci vedno samo zastopniki posameznih oseb, ne pa splošnih koristi občinstva.

Lj Nasledki Hribarjevega gospodarstva se kažejo na vseh koncih in krajih. Ena sijajnih točk je posebno obrtna šola, za katero občina še sedaj ne ve, kako je ž nj. O tistih ministrskih obljubah, o katerih je Hribar toliko pravil, na Dunaju nočejo nič vedeti — zidalo pa se je vendar le na tak način, da je samo en Hribarjev prijatelj samo s tem, da je prevzel dela in jih potem kar drugim oddal, zaslužil več desetstotakov. Sedaj pa stoji velik del poslopja prazen, država ga noče ne kuriti in ne zračiti in v sobah se dvigajo tla. Radi tega je mestna občina morala kupiti vagon premoaga, da na svoje stroške kuri prazne sobe. Kdo je pa kriv, da se dvigajo tla po sobah, bo pa pokazala — kolavdacija. Pri obrtni šoli bo mestna občina še rada iskala pomoči pri tistih poslancih S. L. S., o katerih imajo sedaj zastopniki ljubljanskega mesta v deželnem zboru samo psovke.

Lj 100 kron za podgane! Mestni magistrat je dovolil 100 kron za to, da so poženejo iz hotela »Tivoli« podgane.

Tako bo prežnan zadnji spomin na Hribarjevo dobo v Ljubljani.

Lj Kaj liberalcem ni nujno. Ko je občinski svetnik Štefe predlagal zvišanje podpor mestnim revežem, ki z 20 v na dan ne morejo ne živeti ne umreti, sklenili so liberalci, da ta zadeva ni nujna. S tem je liberalna stranka zopet pokazala, da nimajo njeni zastopniki tistega srca, ki je potrebno pri delu za ljudstvo. Da so se napravile razne mastno plačane službe mnogih novih svetnikov na magistratu, to pa je bilo liberalcem že davno »nujno«. »nujno« je bilo leta in leta, da so banketarili na mestne stroške, »nujno« je bilo, da so svojim pristašem preskrbeli mastne sinkure — mestne reveže pa ta ošabna gospoda ni videla, pustila je prestolico Slovenije osramotiti celo od mnogih manjših mest, ki imajo več socialnega smisla za svoje reveže, kot pa Ljubljana. Da, da, naši liberalci so res pravi »ljudski prijatelji«.

Lj Harlekinade. Sedaj po občinskih volitvah pravijo liberalni listi, da je harlekinada, ako kdo spomni liberalno gospodo na magistratu na to, kar je pred občinskimi volitvami obljubovala nižjim magistratnim uslužbencem. Prej je bilo to zaradi agitacijskih namenov najnujnejša zadeva, sedaj je pa stvar naenkrat »smešna«. Tako se mislijo liberalci z ljudmi »cirklus igrati«. Pa ne bo šlo. Ljudje nočejo biti več klovn liberalcev in bodo pri prihodnjih volitvah jim to še odločneje povedali. Harlekinadam liberalcev se bliža temeljit konec!

Lj Tako slabega trotoarja, kakor ga ima Ljubljana, menda nima nobeno drugo deželno stolno mesto na Avstrijskem. Posebno velja to za sv. Petra cesto, Stari trg in Zvezdarsko ulico. Kar je v slednji ulici, se sploh ne more imenovati trotoar, ampak z navadnimi neotesanimi kroglicami, kakor jih rabijo za jarke, tlakovana pot, po kateri se jako težko hodi. Ravno tako ni nobenega prehoda od Zvezdarske ulice čez Trubarjevo ulico na sv. Jakoba trg, tako da bi človek v slabem vremenu tam kmalu obtičal v blatu. Tlakovanje oziroma poprava tlaka omenjenih ulic je torej nujno potrebno. Če se je napravil tlak na Karlovski cesti pred starimi hišami na mestne stroške, zakaj bi se tudi tu tega ne naredilo. — Več pasantov.

Lj Glas iz občinstva. Piše se nam: Včerajšnji »Slovenec« se je zavzel za staro progo cestne električne železnice v Ljubljani. Danes pa dobimo od druge strani poročilo, ki zagovarja novo spremembo, vsled katere vozovi zaenkrat samo poskusoma od garnizijske bolnice do južnega kolodvora, ne da bi bilo treba prestopati. Ta uredba je praktična, ker se vozi na tej progi mnogo več pasantov, ki imajo zvezo s pošto in Dunajsko cesto. Ob tej priliki povdarjamo, da bi bilo nujno potrebno urediti nepretrgano vožnjo že od 7. ure zjutraj, ker ravno tedaj gre največ ljudstva na trg, v šolo in razne službe, pa ne morejo čakati na električni voz, ker pridejo radi redke vožnje preje peš na svoj cilj. Tudi bi bila nujna potreba, izpeljati progo do tobačne tovarne, pokopališča in pa v Šiško, ker bi se te proge gotovo obnesle.

Lj Domača veselica bo jutri v občinstvu priljubljeni gostilni g. Ivana Flegarja na Zaloški cesti.

Lj Umrl so v Ljubljani: Marija Gornik, hiralca, 60 let. — Martin Vovk, lajnar, 51 let. — Peter Sitar, posestnik, 55 let. — Matija Ulčar, poljski dninar, 61 let. — Ivan Poženel, užitenjski paznik.

Lj Tatvina. Danes zjutraj je bila mlakarici Ivani Nebčevi ukradena z mlekom napolnjena pločevinasta posoda.

Lj Nesreča na južnem kolodvoru. Pri Ranzingerjevem skladišču je danes ob 1/2. uro popoldne poštni vlak vrget na stran 49 let starega delavca Jožefa Dražbo, ki je stal preblizu proge. Na rokah in nogah poškodovanega delavca so prepeljali v deželno bolnico.

Smrt Ljubljancev v valovih Soče.

Gorica, 9. februarja 1912.

Danes popoldne se je odigrala v Gorici burna žaloigra, v kateri je izgubil življenje mlad Ljubljane, najbrže dijak.

Nekako okrog pol štirih popoldne je prišel na poštni urad na državni postaji mlad človek, da dvigne iz poštne hranilnice na podlagi knjižice 40 K. Pošta pa je bila od ljubljanske pošte opozorjena, da nekdo skuša dvigniti denar na podlagi ponarejenih knjižic. Zato je bil poštni uradnik takoj pozoren in je konstatiral, da je knjižica ponarejena. Poslal je po policijskega stražnika, ki je imel službo na postaji. Ko stopi stražnik v urad, plane mladenič mimo njega na plan ter zbeži. Začel se je divji lov, katerega se je udeleževalo več dijakov in drugih ljudi. Begunec je bežal po novi dovozni cesti

proti Fonu ter mimo bivše mitnice zavil na solkansko polje. Dijaki so mu prišli že večkrat tako blizu, da bi ga bili skoro prijeli; a begunec jih je vsakokrat prepočil z revolverjem, ne da bi streljal. Dri je kar čez polje proti Soči. Na solkanskem polju se je pred neko hišo za hip ustavil, nameril revolver proti ženi, ki je ravno tam stala ter jo vprašal, kako daleč je Soča. Žena je vsa prepadena pokazala smer, nakar je fant tekel naprej. Stražnik Budihna, ki je med potjo vrgel raz sebe plašč in suknjo, je bil kmalu za njim. Dohitel ga je na skali tik nad Sočo pri hiši konjederca. Begunec si je bil med tem že slekel površnik in suknjo ter spravljal vse v sveženj. Pet korakov pred njim mu napove stražnik aretacijo. Fant za hip premišlja, nato pa plane, predno ga je stražnik mogel zagrabiti, s strme skale naravnost v Sočo, ki jo je hotel preplavati. Obledo in revolver je držal v roki. Očividno je nameraval preplavati Sočo ter uiti. Toda Soča je ravno sedaj silno narasla ter ga je zanašala vedno nižje. Plaval je vkljub temu, da je bil napravljen, izvrstno. Če bi voda ne bila tako narasla, bi jo bil najbrže tudi preplaval. Tako se je boril z valovi kakih 700 metrov daleč dol do Soškega mosta pri Pevmi, na katerem je bilo že polno ljudi, ki so opazovali prizor. Tik nad mostom pa, kjer so hudi vrtnici in voda vedno zelo globoka, je izgubil pod vodo in se ni več prikazal na površje. Ni dvoma, da je utonil. Če bi ga bil stražnik mogel prijeti in bi bilo na skali med njima prišlo do boja, bi bila najbrže oba padla v vodo in utonila.

Na knjižici, ki je ostala na pošti, je podpisan kot dijak Franc Muley, rojen leta 1892. v Ponikvi na Spodnjem Štajerskem, bivač v Ljubljani, Zaloška cesta št. 30. Vendar pa ni gotovo, če je to njegovo pravo ime, ker je najbrže tudi ime potvorjeno. Po zunanosti soditi je bil star 17 do 18 let, čedne zunanosti ter je nosil očala. Knjižica je bilo vložena — seveda za manjšo vsoto — pred 4 dnevi na ljubljanski pošti. Imel pa je pri sebi še okrog 7 knjižic, ki pa jih je vrget v Sočo in so jih videli, kako so plavale po Soči. Očividno, da se je bal biti prijet ravno radi teh knjižic, ki so bile najbrže tudi ponarejene.

Ta dogodek je vzbudil po Gorici veliko senzacijo. Govorilo se je takoj, da je nekdo hotel vlomiti v pošto blagajno, da je streljal stražnik za njim, a on nazaj, da je bil begunec ranjen itd., kar pa seveda ni resnično.

× × ×

Ime je samoumorilec skoro gotovo **falzificiral**. Najbrže ni dijak, vsaj v Ljubljani ni na mestnem zglasovalnem uradu zglasen noben dijak s tem imenom in tudi na Zaloški cesti v Ljubljani ni štev. 30. Slepjar je bil oblečen v jako čedno črno obleko. Kakor se nam poroča iz Gorice, trupa še niso dobili. Soča je jako velika, zato trupa še ne bodo dobili tako hitro. Na knjižico, s katero je izvršil sleparije, je bilo vloženo 1 K, on pa je 1 K falzificiral na 40 K. Gorška pošta je bila obveščena od dunajske, naj pazi.

Ljudski oder.

Začetek ob 7h. Predstava 17. Konec ob 10h. Znižane cene! Abonement velja. Znižane cene! V nedeljo, dne 11. februarja 1912

„Pri belem konjičku“

Burka s petjem v treh dejanjih. Spisala Blumental in Kadelburg. Priredil * * * Gostuje v vlogi Oroslava Bucka g. Anton Verovšek. Vstopnice se dobivajo zvečer pred predstavo pri blagajni.

Blagajna se odpre ob pol 7. uri. Predprodaja v Kat. Gskvarni.

Cene prostorov: Parter I., II. vrsta 3 K, III, IV, V. 2 K, VI, VII. 1 K, VIII, IX, X. 1 K, XI. 1 K. — Zofe v parterju 1 K. — Galerija: I. vrsta 1 K, II. 1 K, III, IV. 50 vin, V. 50 vin. — Balkon 1 K. — Stojnice 40 vin. — Dijaške vstopnice 30 vin.

Pripravljajo se dr. Krekove »Tri sestre«.

Razne stvari.

Profesor — požigalec. Petrograd, 9. februarja. Bivši profesor na politehniku v Rigi, pl. Friedrich, ki se mudi na študijskem potovanju v inozemstvu, je bil danes od vzklicnega sodišča obsojen na osem let ječe, ker je zažgal neko posetvo.

Kraval v porotni dvorani. Črnovica, 9. februarja. V tukajšnji porotni dvorani je prišlo po prebrani obsodbi bratov Kottek, ki sta nekdo žrtev umorila, do nevarnih prizorov. Ko je predsednik prebral obsodbo, da je eden bratov obsojen k smrti, drugi pa na 15

let težke ječe, sta paznika prišla za stole in začela udrihati po sodnikih in hotela uiti. Mir je naredila s silo pokli cana žandarmerija.

Ženska kot sodna predsednica Pred dnevi se je zgodilo v pariškem trgovskem sodišču, da je nenadoma postalo slabo predsedniku. Ena izmed prisednic gospa Jusselin, zastopnica blagovne stroke, je prevzela na poziv sodišča predsedstvo in je vodila razpravo s sigurnostjo in taktom. Razsodbo je proglasila s toliko avtoriteto da ni bilo ničesar oporekati. K sklept so ji prisedniki čestitali, ker je izborna izvršila svojo nalogo. To je prvi slučaj da je predsedovala ženska sodišču.

Družba ponarejevalcev denarja aretovana. V Budimpešti so aretovali družbo ponarejevalcev denarja, kateri je načeloval neki bivši kaznjene, ki je bil zaprt že 18 let. Družba je spravila že številne ponarejene petkronske novce v promet.

Telefonska in brzojavna poročila.

POROKA NADVOJVODINJE IZABELLE MARIJE.

Dunaj, 10. februarja. Danes se je veliko slovesnostjo in sijajem vršila poroka nadvojvodinje Isabelle Marije s princem Jurijem Bavarskim. Pred poroko se je izvršil državnopravni akt odpovedbe gotovih pravic od strani nadvojvodinje. Splošno se je opazilo, kako cesar uprav sijajno izgleda. Cesar je čvrst in vesel kakor mladenič.

† GROF JULIJ AUERSPERG.

Gradec, 10. februarja. Tu je danes umrl grof Julij Auersperg v 60. letu svoje starosti.

IZ HRVAŠKE.

Zagreb, 10. februarja. Dr. Milan Marković je imenovan za državnega odvjetnika v Zagrebu.

STOKRONSKI BANKOVCI SE UMAKNEJO IZ PROMETA.

Dunaj, 10. februarja. Ravateljstvo avstro-ogrske banke naznanja, da bo stokronske bankovce, kolikor jih je v prometu, umaknila in nadomestila z novimi. Vzrok je ta, ker je precej teh bankovcev ponarejenih. Sploh bo zdaj treba papirni denar v manjših nalogih izdajati in večkrat na novo izdati, ker z napredkom tehnike tudi ponarejevalci denarja čedalje bolj napreduje.

ČRNOGORSKI KRALJ.

Cetinje, 10. februarja. Kralja Nikolaja je ob prihodu na rusko ozemlje pozdravil v Virbalih eskadron ulancev z zastavo in godbo. K pozdravu so tudi došli načelniki civilnih in vojaških oblasti.

NEUGODNI POLOŽAJ LAHOV V TRIPOLISU.

Tripolis, 10. februarja. »Messagero« poroča, da Turki in Arabci zbirajo vse svoje čete in jih razvrščajo na zelo široki fronti. Turki napadajo iz Tunisa je došlo veliko častnikov in podčastnikov, ki so prinesli veliko denarja. Pri Homsu je sovražnik italijanske postojanke zopet napadel. Na tuniški meji se je baje zbralo 5000 Tunozanov, ki hočejo oditi v Tripolis pomagati domačinom. Denar dobivajo Turki iz Aleksandrije potom ondote filialke »Credit Lyon«.

TRETJA MEDNARODNA MIROVNA KONFERENCA PRELOŽENA NA LETO 1915.

Haag, 10. februarja. Kot se zatrjuje na odločitvah mestih, se tretja mednarodna mirovna konferenca ne bo vršila leta 1913, temveč šele leta 1915, akoravno upajo, da bo mirovna pačala še letos gotova.

ŠTRAJK V BRUSLJU.

Bruselj, 10. februarja. Štrajk premogovnih delavcev traja dalje. Tu vladajo naravnost anarhične razmere.

UMRL JE, KER JE PRIIGRAL 6000 K.

Monte Carlo, 10. februarja. Trgoec Klein iz Budimpešte, ki je v tukajšnji igralni banki pri »rouge et noir« priigral 6000 K, se je zaradi tega tako razburil, da ga je zadela srčna kap in je umrl.

SMRT HRVAŠKEGA SLIKARJA.

Sarajevo, 10. februarja. Znan hrvaški slikar Jurković je v bolnici padel iz okna na cesto in se ubil.

List »Pester Medizinische Presse« piše »Pri živčnih boleznih in težkomiselnosti, ki so nastale vsled motenja v spodnjem delu telesa, se z uporabo naravne Franc Jožef-ove grenčice dosežejo uprav presenetljivi uspehi. — Splošno se predpisuje pri otrocih 1 do 2 žlici, pri odraslih pol do tričetrt kozarca »Franc Jožef-ove« vode.

KNJIGOTRŽTVO.

* Krajnim šolskim svetom na znanje. Katoliška Bukvarna je založila cifrenico s kazalcema. Cena 1 K 30 vin., s stojalcem pa 1 K 50 vin. To je zelo važno učilo, ker se vadijo učenci v opazovanju celo šolsko leto. Tudi pri računskih nalogah je zelo uporabno.

* Psalterium za novi brevir v mali obliki 48° je ravnokar izšel v znani in splošno priznani Pustetovi zalozi in je Katoliška Bukvarna včeraj ugodila mnogoštevilnim zahtevam in naročilom. — To je prva lepo tiskana izdaja psalterija po jako nizki ceni (1 M) 1 K 20 vin. za broširan izvod. Vezani izvodi bodo konec prihodnjega tedna na razpolago. Katoliška Bukvarna ima sedaj zadostno število psalterija v zalogi in bo vsem naročnikom točno postregla. — Psalteriji v raznih večjih oblikah in z večjim tiskom so v delu in jih bomo v kratkem objavili.

Zelo koristno

je, ako v otroški sobi nikoli ne manjka Scottove emulzije. Otroci radi zavžijejo ta smetanast izdelek in celo s takim veseljem, da ga sami zahtevajo.

SCOTTOVA EMULZIJA

je prav izborna olajšujoča sredstvo proti

dražljivemu kašlju

in mnogokrat preizkušeno varstvo pri večkratnem prehlajenju naših malih. Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. Cena izvirni steklenici K 2-50. Dobi se v vseh lekarnah.

SURNA

in modno blago za gospode in gospe priporočila izv. hla. Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.

ZEFIRI

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

Zobna krema

KALODONT

Usna voda

Opozarjamo na današnji oglaševalski W. Maager, Dunaj III/3., ki priporoča svoje pristno čisto ribje olje v steklenicah po 2 in 3 K in ga zdravniki zelo radi pripišejo slabokrvnim in slabotnim pacientom. Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah v avstro-ogrski monarhiji.

Ne cela 2 vinarja stane Messmerjeva angleška zmes (5 K stane pol kg, zavojček za 100 g 1 K), vendar da ta zmes dober in močan čaj izvrstnega okusa ter ga hvalijo vsi, ki ga poznajo.

Napačna prebava je vzrok največ bolezni. Za vedno uravnavno prebavljaj je najboljša uporaba izbornega dr. Rosa balzama iz lekarne c. kr. dvornega dobavitelja B. Fragnerja v Pragi. — Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej oglaš!

Brez posebnih obvestil.

399

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabni oče, tati in stari oče gospod

Ivan Poženel

danes popoldne ob 3. uri previden s sv. zakramenti, v 68. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki draga rajnika se bodo v nedeljo 11. febr. popoldne ob 3. uri prepeljali iz dež. bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v več cerkvah. Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in spomin.

Ljubljana, dne 9. februarja 1912.

Franc, Josip, Karol, Ivan, Alojzij, Marija, otroci. — Minka Poženel roj. Čuk, Justina Poženel roj. Barič, sinovi. — Vnuki in vnukinje.

Izjava.

Izjavljamo tem potom, da gospod HERMAN MELICHEN iz Gorice ni opravičen za nas sklepati kupčije, ker smo mu že pred meseci odtegnili v to potrebno pooblastilo.

IVAN JAK & sin, Ljubljana.

Gotovo govejo juho

najboljšega okusa dajo

MAGGI kocke

5 h

Pazi naj se natančno na ime **MAGGI** in na varstveno znamko zvezda s križem. Druge kocke niso **MAGGI-jeve**. 380

Borszeška

provorsina namizna voda,

sredstvo proti angleški bolezni in slabokrvnosti. Neprekosljiva kot osveževalna in slast vzbujajoča pijača. Ta voda je zelo primerna za mešanje z vinom. Glavni zastopnik za Kranjsko: **FRANC SCHANTEL**, Ljubljana, **Franciščanska ulica**. Skladišče v »I. ljubljanskem javnem skladišču **Krisper-Tomažič družba** z omejenim jamstvom. 3583

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline in joših sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

ter je posebno pripravna zaradi svojega millega okusa in jo toraj zapisujejo pri **želočni kislini**, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd., in ravno tako pri **kataru sapnika in oslovem kašlju**. (Dvornega svetnika **Löschnerja** onomografija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri **Karlovi varhi**. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom.

Zalego pri **Mihael Kastnerju**, **Peter Lassniku** in **Andrej Sarabonu**, Ljubljana. 3997

SREČKE

v korist, Sloven. Straži

Glavni dobiček **TURŠKIH SREČK** pri žrebanju dne 1. aprila 100.000 frankov; Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobiček znaša 230 K. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., se tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona K vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. **Valentin Urbančič**, Ljubljana, **Kongresni trg 19**. 396

LEPO STANOVANJE

obstoječe iz treh sob, kopalne sobe in priključka se odda s 1. marcem ali pa za majev termin v 3. nadstropju na **Bleiweisovi cesti 16**. Vpraša naj se v pisarni **Filip Supančič**, **Šubičeva ulica št. 5**. 400

No, kam pa v nedeljo dne 11. februarja? K „Flegariju“ na Zaloško cesto št. 7!

Podpisani vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da priredim v nedeljo, 11. februarja t. l.

domačo veselico

na katero si dovoljujem prijazno vabiti vse cenjene goste prijatelje in znance. — Postregel jim bodem s pristnimi vini, svežim pivom in ceno ter okusno kuhinjo. 401

Vstopnina prosta.

Začetek ob 4. pop.

Proseč obilnega poseta, beležim s spoštovanjem

Ivan Flegar, gostilničar,

Zaloška cesta št. 7.

Redka prilika! Preigran pianino

se prodaja za 350 K na voglu Sv. Petra cesta, vhod Radeckega ceste 2, I. nadstr.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne **Josipa Košmerl**, Ljubljana, **Franciščanska ulica 8**. Izborna blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«. 159

Elegantne in trpežne so prave

PALMA

pete iz kavčuka za čevlje.

Borzni in bančni interesentje!

Sedanji borzni položaj kaže na to, da se bodo vsled splošnega preobrata v doglednem času pojavile na efektivnem trgu gotove premembe. — Manj pomembni efekti utegnejo znatno oživet, medtem ko je pričakovati pri drugih efekti, po katerih se raje povprašuje, z vso gotovostjo neka mlačnost. Resni borzni interesentje dobe na željo proti povračilu poštne strogo zanesljivo in zaupno pojasnilo o teh, kakor tudi o vseh mednarodnih efekti.

Banka Gelles & Comp., Dunaj I., Wollzeile 25.

Naslov za brzojavke: (tudi med borzno dobo) **Gellesbank Wien**, telefon 22.883 (interurb).

JECLJAVCI.

Vsi, ki pri petju ne jecljajo se lahko popolnoma ozdravijo brez zdravil, operacij, aparatov itd. Postopanje odstrani tipično bojazljivo izgovarjavo in potem govori vsak kot človek s čisto govorico. Zdravilni tečaj se obiskuje lahko brez vsakega motenja v službi ali obiskovanja šole. Uspehe zavoda potrjuje več sto pričeval in ocen med drugimi od rajnega ministra pl. **Dipaull**, prečastitega priporja samostana servitov v Inomostu, ravnateljstva c. kr. državne obrtne šole v Inomostu, kuratorija mestne sirotišnice za dečke v Brnu, slavnega zdravnika za živčne bolezni c. kr. vseuč. prof. dr. **Fr. Müller** v Gradcu, c. kr. dvornega svetnika **Karla Werner** na Dunaju, sirotišnice v Bolcanu, Dr. med. **Scarpetti** v Inomostu in v mnogih pisnih iz privatnih krogov, ki potrjujejo trajno ozdravljenje.

Nj. prevz. knezoškof dr. **Zwenger** je opetovano izvolil nakazati našemu zavodu bolnike, ki so trpeli na slabi izgovarjavi.

Za ljubljanski tečaj se bodo sprejemale prijave dne 15., 16. in 17. februarja v hotelu pri „Slonu“ v Ljubljani. 402

Profesor **Neumann-ov** zdravilni zavod za čisto izgovarjanje iz **Gradea-Meran**.

Zahvala.

V teh fugepolnih dneh, ko smo izgubili svojega iskreno ljubljenega očeta oziroma soproga, gospoda

med. univ. dr. Ludovika Jenka

zdravnika v Ljubljani,

nam je bila edina tolažba zvest, da z nami sožaluje in sočustvuje nebroj prijateljev in znancev blagega pokojnika. Vsem plemenitim srcem, ki so na ta ali oni način pokazali svojo ljubezen do rajnika, kličemo: „Bog Vam povrnil!“

Zlasti pa se iskreno zahvaljujemo velerodnemu gospodu ces. svetniku dr. **Edu Slajmeru** za njegovo brezprimerno požrtvovalnost, ki je z njo vsa leta in ob vsaki priliki stal pokojnemu na strani, kot tovariš, zdravnik in zvest prijatelj. — Najprisrčnejšo zahvalo izrekamo nadalje velerodenemu gospodu primariju med. dr. **Josipu Stojcu**, ki je z obudovanjem vredno kolegialnostjo rajnkemu lajšal bolečine in do zadnjega vztrajal ob bolniški postelji, zares v veliko uteho bolnika samega in nas vseh.

Preudano zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini, milostnemu stolnemu kanoniku gosp. **Erkerju**, ki je opravil cerkveni obred, gospodom kanonikom **Josipu Šiški**, **Ivanu Sušniku**, **dekanu Kolarju**, **župniku Pibru** in drugim.

Srčno se zahvaljujemo vsem tistim, ki so prišli spremit rajnika k zadnjemu počitku, zlasti visokorodni gospe **Tatjani Ivanovni Surdinoj**, predstaviteljici ruskih prijateljev pokojnika, velerodnemu gospodu županu ljubljanskemu dr. **Ivanu Tavčarju**, državnima poslancema komerc. svetniku gosp. **Fr. Povšetju** in gosp. dr. **Vlad. Ravniharju**, deželnega sodišča predsedniku v p. A. **Levičniku**, deželnemu šolskemu nadzorniku prof. **Levcu**, vlad. svetniku dr. **Zupancu**, dež. odborniku dr. **Ivanu Zajcu**, predsedniku „Pisateljskega društva“ prof. **R. Perušku**, predsedniku not. zbornice **Ivanu Plantanu**, ravnatelju **Subicu** itd.

Osobito nas je genila polnoštevilna udeležba ljubljanskih kolegov zdravnikov s starostno vladnim svetnikom prof. dr. **Alfredom pl. Valento** na čelu, ki se vkljub visoki starosti ni zbal hudega napora, da bi ne prišel izkazat poslednjo čast mnogoletnemu svojemu kolegu; dalje udeležba društva slovenskih zdravnikov in njih predsednika dr. **Demetra Bleiweisa** pl. **Trsteniškega**; udeležba ter venec Okrajne bolniške blagajne. Globoko hvaležni smo članom „Ruskega kruška“, ki so na krsto položili krasen venec in spremlili rajnika do odprte gomile ter se poslovili v ganljivem nagrobnem govoru od svojega ustanovitelja predsednika in učitelja. Prav tako hvaležni smo gg. pevcem „Glasbene Matice“, ravnatelju prof. **Gerbiču** in vodji prof. **M. Hubadu** za srce pretresajoče žalostinke pred hišo žalosti, v cerkvi in na grobu.

Iskreno naj bodo zahvaljeni vsi sorodniki in prijatelji, ki so se spomnili rajnika, ga spremlili na njivo božjo, vsi tisti, ki so darovali prekrasne vence, poslali od blizu in daleč, zlasti iz daljnje Rusije, brzojavne ali pismene izraze sožalja.

Skratka prisrčna zahvala vsem, ki so pokazali svoje sočutje z nami plakajočimi.

Ljubljana, dne 10. februarja 1912.

Žalujoča rodbina dr. Jenkova.

Pozor!

Sloveče detektivske povesti SHERLOCK HOLMESOVE izhajajo.

Dobivajo se v založni knjigarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed.
Bamberg v Ljubljani in tudi v vseh drugih knjigarnah.

Pozor!

324

KNJIGOTRŠTVO.

Predavanja za mladenke. Učiteljice, ki posvečajo svoje moči izobrazbi šoli odrasle ženske mladine, večkrat poprašujejo po pomočnikih, ki bi jim olajšali pripravo za čas primerne in zanimive nagovore. Opozorjamo na knjigo: »Vorträge für die weibliche Jugend, gesammelt und herausgegeben im Auftrage der Vereines katholischer deutscher Lehrerinnen von E. Stofels, Duisburg-Ruhrort«. Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani za ceno 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več.

* »Orel«. Koračnica za klavir op. 41 zložil Anton Jakl, besede spisal Fran Kristan, deželni nadoficial v Ljubljani. Cena 1 K. Orel do sedaj še ni imel svoje koračnice. G. Jakl se je posrečilo zložiti prav primerno melodijozno koračnico, ki se bo gotovo pri naših telovadnih društvih kmalu vpeljala in udomačila. Posebno lep je trio, v katerem je v treh kiticah podložen pomembnejši Kristanov tekst, ki se lahko tudi enoglasno korakoma poje. Skladba je pa obenem tudi prirejena za orkester in pihala in se instrumentalni glasovi dobe pri skladatelju A. Jaklu, Strossmayerjeve ulice št. 1, klavirski posnetek pa v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Enega ali dva vajenca in enega pomočnika

za mesarsko obrt sprejme takoj Jan. Košenina, mesar, Kolodvorska ulica.

Pozor

tamburaška in pevska društva:

Naročite za predpusne veselice novoizšle šaljive igre, šaljive skladbe (kuplete) s spremljevanjem tamburice ali glasovirja in nove tamburaške partiture od Stahuljaka, Hruze, Farkaša, Machača itd. pri prvi sisaški izdelovalnici tamburice

J. Stjepušin, Sisak.

Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo, nove vrste šivalne stroje »Singer« ki se gonijo z nogo, z elegantno omarico in 10letno garancijo. Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. — Vse vrste šivalnih strojev po cenah na debelo

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23.

Cenik zastoj in franko.

Dopisuje se v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Odvetniška pisarna dr. Frana Brnčić-a in dr. Mateja Pretner-ja v Trstu ulica Nuova št. 13/III. sprejme izurjenega

stenografa - strojepisca

veščega nemškega jezika. Nastop službe takoj. Pogodoba po dogovoru. 323 3

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo!

Filipa NEUSTEINA
poslajene odvajalne kroglice

(Neusteinove Elizabetne kroglice)

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesti, uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajo, kri čistijo; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo izvor pre mnogih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo otroci. Skatljica s 15 kroglicami stane 30 vja. ovoj z 8 skatljic, torej 120 kroglic, stane 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franko 1 ovoj.

Svarilo! Najbo se svrži pred naročanjem. Zadrževaj: Filipa Neustaina, »odvajalne kroglice«. Pristne le, če nosi vraka skatljica in navodilo n-žo zakurito varstveno znamko v rdečo-črnem tisku »Sv. Leopold« in podpis »Filip Neustein, Apoteke«. Naše trgovsko sodnijsko zavarovane embalaže morajo imeti našo vrčko

Filipa Neustaina lekarna

»pri sv. Leopoldu«

— Dunaj, Plankengasse 6. —

Zaloge v Ljubljani: Rihard Sušnik, lekarnar, 3301 in v več drugih lekarnah.

Golsa

se da odstraniti brez joda s sredstvom, ki jo je izumil ozdravljenec, četudi so bila brez vsepa vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vpo-slatvi 20 vin. v znamka naš prospekt

3531 Kemični laboratorij Paracelsus Sternburg, Morava.

Glače rokavice

za dame po K 1-70, za gospode po K 1-80 ter vse vrste drugih rokavic, dobrih, dobavlja po nizki ceni J. Emmer, rokavičar, Praga, II, Jungmanova 11. 2930

URA z veržico za samo kron 2-20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razposilja slezijska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-an-ker-uro z lepo veržico za samo K 2-20, ter 3letnim pisanim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6—, 5 kos. K 9—. Pošilja proti povzetju

prusko-slezijska izvozna trdka A. Gelb, Krakow 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Iz proste roke se prodaja

enonadstropna hiša

s 6 sobami, 2 kuhinjama, kletjo, drvarnico in vrtom, vse v dobrem stanu. Natančneje se poizve pri lastniku L. PLANINA, dežnikarju, Škofja Loka, Gorenjsko. 334

Pozor! Drože — Presgerm.

Uljudno naznanjam vsem pekovskim mojstrom in trgovcem, da sem povečal svojo znano tovarno za drože in isto s parnim strojem uredil, ter mi je zato mogoče postreči brez konkurence po najnižjih cenah in z najboljšim blagom.

Cene po dogovoru, večja naročila imajo še za celo leto popust. — Naročila od 4 kg pošiljam franco. Pričakuje cenjenih naročil, beležim iz odličnim spoštovanjem 3641

Maks Zaloker Prva ljublj. tovarna drož v lastni hiši Rečna ul. št. 5 in Kladezna ul. št. 17.

Pomočnika in učenca

od 14.—16. let za kolarsko obrt sprejme Ivan Čemažar, Stara Loka 81, p. Škofja loka, Gorenjsko. 326

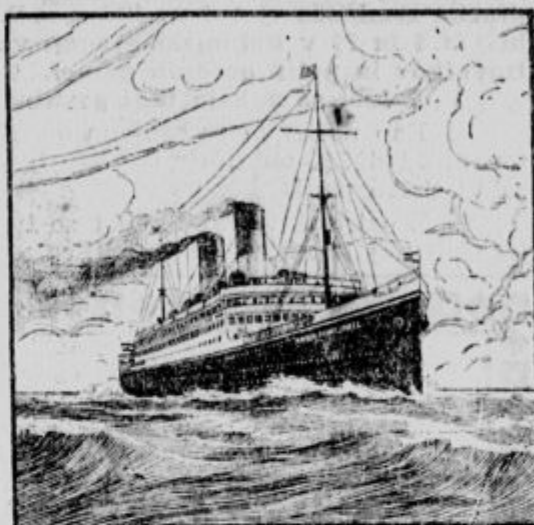
Vajenca

za krojaško obrt

sprejme takoj Oroslav Slapar, krojaški mojster, Ravniharjeva ulica 13, Ljubljana.

Na prodaj!

Hiša se prodaja iz proste roke pri D. M. v Polju v bližini cerkve ob veliki cesti št. 38. — Hiša je nova, z 2 sobama, kuhinjo, vežo in kletjo in njiva zraven. — Cena po dogovoru. Lastnik hiše je MATIJA DOVČ, Dolnje Zadobrovo 28, p. D. M. v Polju.

Austro-Amerikana

Trst — New York — Buenos Aires.

Za potnike v južno in severno Ameriko najcenejša in najpripravnější črta.

Potovanje po sredozemskem morju od 8.—22. maja t. l. z najhitrejšim in najboljšim brzoparnikom avstro-ogrsko trgovinske mornarice »Cesar Franc Jožef I.«, kateri obišče na tem potovanju sledeča pristanišča: Pulj, Dubrovnik, Korfu, Malta, Tunis, Ajaccio, Villefranche (Nizza, Monte Carlo), Taormina, Katakolon (Olympija), Kotor, Split in Zadar.

Vozna cena s kabino in hrano od 310 K naprej.

Članom »avstrijskega plovnega društva 10% popust.

Prijave prevzema kakor tudi pojasnila daje generalni zastopnik

Simon Kmetetz, Ljubljana Kolodvorska ulica 26.

21

Tako neolikan

ni danes gotovo noben več, da ne bi vedel kako dobro učinkuje zdravni. priporočeni

CONTRHEUMAN

besedni znak za (mentolov saliciliran) kostanjev izvleček) pri revmatizmu, protinu, nevralgiji, ozeblini i. t. d. za hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja o. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pri naprej plačilu K 1-50 se pošlje 1 pušica franko

Pozor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGA V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmač, dr. G. Piccoli. 3117

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

Dunajska cesta št. 22

LJUBLJANA

nasproti kavarne »Evropa«

konces. podjetje za električne naprave, napeljava električne luči in prenos moči, telefonske in brzojavne naprave. Dobava in montiranje motorjev na bencin in petrolin ter Diesel-ovih motorjev. V zalogi vedno v veliki izbiri: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni inštalacijski materiali, mazilna olja in masti, sesalke, svetilniki za elektriko in plin ter sploh vse teh. potreščine

Mehanična delavnica

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah. Proračuni na zahtevo zastoj. 748

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

Ako. kapital: 40.000.000 kron. Rezervni zaklad: 17.000.000 kron. Osrednja menjalnica: »MERCUR« DUNAJ I., WOLLZEILE 1. Podružnice: Baden, Češka Kamion, Češka Liza, Brno, Gablonz, N. Gracitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Müding, Meran, Novi Jidin, Pizen, Praga, Liberec, Teplice-Senov, Dun. Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d. Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Telefon šte. 16.

298

Telefon šte. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

Zemljiška dražba.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici, v sobi št. 26 se bo vršila
v ponedeljek, dne 12. februarja 1912., ob pol 11. uri

dražba zemljišča vl. 101 in 195 k. o. Bohinjska Srednja vas, obstoječega iz dveh hiš, št. 6 in 79 v Bohinjski Srednji vasi in iz treh vrtnih parcel, ene njive, treh travnikov in petih gozdnih parcel.

V hiši se nahaja tudi gostilna.

Eno posestvo je cenjeno na 8023 K 05 v, drugo pa na 6623 K 95 v skupaj torej na 14647 K ter znaša najmanjši ponudek za zemljišče vl. št. 101 5348 K 70 v, za vl. št. 195 pa 4415 K 96 v.

Z ozirom na razvijajoči se tujski promet v Bohinju, je to ugodna prilika, ki naj je nikdo, ki reflektira v dotičnem kraju ne zamudi.

355

Pozor!

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da se odslej naprej

v restavraciji pri „Lipi“ točijo najfinejša vina iz Zajčeve kleti

in sicer: cviček iz Gadove peči, rudeči Sromeljčan, goriški rizling, Hrvaško rumeno, Blatno-jezersko ter petletni dolenski rizling, kakor tudi izborni istrski Refoškati.

Toči se tudi priznana najboljša Reininghausovo marčno pivo.

Topla in mrzla jedila so vedno na razpolago.

Za blagonaklonjenost se najtopeje priporoča

restavracija pri „Lipi“

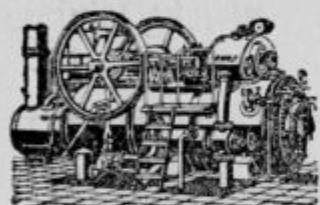
Ljubljana, Židovska ulica 5.

372

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG- BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.

obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 R.

M. DRENIK Ljubljana,

Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del

in pripadajoče potrebščine. — Vezanje na roko. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

889

Okusite pivo iz Češke
delniške pivovarne
v Čeških Budejevicah.

Je izborno, na plzenjski
način varjeno.

3165 26

Zaloga v Ljubljani:
V. H. Rohrmann.

Zaloga: —

Postojna: Emil pl. Garzaroli;

Trnovo: Rudolf Valenčič;

Reka-Sušak: Ante Sablich;

Trst: Schmidt & Pelosi;

Pulj Lacko Križ.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Opr. št. No. I. 516/12
3

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici so po prošnji lastnika Valentina Mužan-a iz Bohinjske Bele št. 17 na prodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine za katere se je ustanovila pristavljena izklicna cena, in sicer:

1.) vložku št. 246 kat. občine Bohinjska Bela pripisane v kat. občini Zeleče ležeče parcele št. 926/2 travnik, 903/3 travnik, 919/2 travnik in 905/6 žaga in stavbišče s skupno izklicno ceno 10.000 K.

2.) Istimu vložku pripisane v kat. občini Bohinjska Bela ležeči parceli št. 18/1 hiša št. 17 z gospodarskim poslopjem in dvoriščem in 19/1 sadni vrt s skupno izklicno ceno 12.000 K in

3. vložku št. 87 kat. občine Bohinjska Bistrica pripisani parceli št. 218/1 hiša št. 68 in 218/2 vrt s skupno izklicno ceno 300 K.

Dražba se bo vršila

dne 11. marca 1912

na imenovanih parcelah, prične se ob 9. uri dopoldne v Zelečah in se nadaljuje ob pol 12. uri dopoldne na Bohinjski Beli in ob pol 4. uri popoldne na Bohinjski Bistrici.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati po preteku jednega meseca in štirinajstih dni po dražbi, ako se ta odobri, v roke g. dr. Vladimirja Ravnihrja, odvetnika v Ljubljani.

Dražbene pogoje, izvleček zemljiške knjige in posestne liste se lahko pregleda vsak delavnik med opravljenimi urami pri tem sodišču v sobi št. 29.

C. kr. okrajno sodišče v Radovljici oddelek I.,

dne 30. prosinca 1912.

Stavbena tvrdka

IVAN OGRIN

Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8

se priporoča za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela. — Zgradba zasebnih in javnih poslopij, raznih adaptacij itd. — Napravo načrtov in projektov ob po-
verbi stavbe brezplačno. Delo solidno. Cene primerno nizke.

299

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73.

Beton in železo-beton.

Fundamenti, stropovi, mostovi, vzdava turbin, -- stopnice, tlakovi, ksilolit, cevi za kanale. -- Umetni kamen (okraski za fačade, obhajilne mize, balustrade).

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici polletno. Vloge v
tekočem, giro-računu in na blagajni-
ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim od-
borom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna

posojila. Prodaja lastne pu-
pilarno-varne komunalne za-
dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,

ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanke vsak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.

Beg zločinca v letalnem stroju. Da bi kak zločinca ubežal pred svojimi preganjalci v letalnem stroju, se doslej še ni čulo. Toda tudi to se je že dogodilo. Pariški listi vedo sedaj mnogo poročati o bratih de Vorß, dveh modernih banditih. Pred nekaj tedni je izdala holandska policija proti nekemu Mariju Vilhelmu de Voßu, rojenemu leta 1875. v Rotterdamu, ki je bil zaradi velike tatvine in poizkušene umora obsojen na pet let prisilnega dela, a je iz ječe v Scheweningenu izginil na nepojasnjen način. Ko je paznik odprl celice jetnikov, da bi dobili z dvorišča svežega zraka, je porabil Vorß trenutek, ko mu je paznik obrnil hrbet, da je hitro sčel svoj jopič in z opičjo naglostjo splezal preko tri metre visokega in s ostrim železjem obitega zidu. Ključ občudovanja sojetnikov so takoj vzbudili paznikovo pozornost, ki je skušal plezati za Vorßom. Toda predno je splezal na ramena nekega jetnika, se je odprlo okno nad sosednjim dvoriščem in prikazala sta se dva moža, ki sta spustila v nižino iz žic spleteno lestvico in jo potegnili skupno z Vorßom, ki je že plezal po njej, k sebi kvišku. Paznik je zatulil od jeze, toda že se je zaprlo okno v višini devetih metrov za ubeglim Holandcem. Ko so končno prišli po ovinkih do omenjenega okna, ki je vodilo v vežo dostikrat nerabne porčne dvorane, ni bilo o Voßu in njegovih pomočnikih nobenega sledu več. Varnostna oblast je kmalu doglala, da je Marij Vorß dobil minulo nedeljo dovoljenje, da sme govoriti s svojima bratoma Moricem in Jeanom, ki bivata sicer v Parizu, ki pa sta ga prišla obiskat. Nobenega dvoma ni bilo več, da sta brata z jetnikom napravila načrt za beg. Nekaj ur pozneje, ko je dospela tiralica v Pariz, je videl neki detektiv kot aviatika poznane Moricea v Avenui de Choisy, kjer je bival. Zagrabil ga je in vrge na tla, da bi ga zvezal. Toda Holandec, ki je kakor njegov brat izredno močan, se je v trenutku dvignil in udaril tako s pestjo v obraz detektiva, da se je ta zgrudil na tla. Na detektivovo vpitje sta prihitela v bližino dva stražnika in dva vojaka, ki so potem z veliko težavo ukrotili besnega tujca in ga dovedli na policijsko stražnico. Tu je Moric ponosno izpovedal, da je on bil tisti, ki je s pomočjo tehnike, z letalnim strojem osvobodil svojega brata Marija iz ječe v Scheveningu. Marij de Vorß je vedel, da ga čakata njegova brata na bližnjem polju z letalnim strojem. Vsi trije so se dvignili v zrak in se izkrcali v svetli mesečni noči na belgijskih tleh. Od tamkaj je Moric nadaljeval pot v Pariz z avtomobilom, a je bil nepreviden dovolj, da se je prevečkrat kazal na cesti, vsled česar so ga spoznali in aretirali.

Osel, ki prinaša srečo. Vsakdo, ki išče v loteriji sreče, ima svoj princip, na čegar podlagi srečka. Lastnikom domačih oslov se pa priporoča sledeča dogodba v pretes, ker dokazuje nove vrste zmožnosti dolgouhca. Osel, ki je prinesel nekemu kmetu njegove pridelke v mesto na trg, je stal mirno pred prodajalno nekega branjevca. Oslov stoletni mir pa je razdražil malega pocestnega prodajalca srečk grške mornariške loterije, ki jih je prodajal kričaje. Na vse mogoče načine je skušal spraviti v osla več živahnosti, kar se mu pa ni posrečilo. Naenkrat mu ponudi pred gobec malo košaro, v kateri je imel svoje loterijske srečke. Dolgouhec pa je nebdilen stegnil svoj gobec v košaro in zagrabil v nemal strah malega prodajalca eno srečko. Komaj je to zapazil neki mimoidoči prodajalec mleka že je skočil k oslu in mu iztrgal srečko iz gobca, češ da mu bo gotovo prinesla srečo. Kupil jo je od prodajalca za eno drahmo. Na dan srečkanja pa je bila od osla vlečena srečka tudi izsrečkana, in srečni kupec je dobil 20.000 drahem.

Ponarejeni denar dražji od pravega. V pariškem "Figaru" čitamo sledeče: "Poglejte dobro komad denarja dvajsetih frankov; nekateri ima ceno dvajsetih frankov, ker je ponarejen... To je resnica. Ti znameniti ponarejeni denarji izhajajo iz zadnjih

let drugega cesarstva. A takrat je bila platina mnogo cenejša od zlata. Za nekoliko stotin frankov se je moglo dobiti kilogram platine. Tedanji ponarejevalci so mislili, da bodo pri proizvodnji ponarejenih novcev po 20 frankov z jačjo primesjo bogvekak oškodovali svet, — a so le obogatili kasneje rodove. V vsakem ponarejenem novcu za 20 frankov je šest gramov platine."

Zvest pes. V neki vasi pri Zalcu na Češkem je umrl pred kratkim tamošnji gostilničar Anton Stark, ki je zapustil zelo zvestega psa. Ta pes je spremljal svojega gospodarja do groba, na katerem je ostal toliko časa, dokler niso pokopališče zaprli. Od tega časa hodi zvesti pes večkrat na dan na grob svojega gospodarja, kjer ostaja dalje časa in se potem zopet vrača domov. Ako najde pes vrata pokopališča zaprta, čaka toliko časa, da mu jih grobar odpre.

Glasovir (pianino)

se prod. Šubičeva ulica 5, II. nadstr.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovini A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta. 378

Proda se v bližini Poljčan na Štajerskem srednje veliko

posestvo

obstoječe iz stanovanjske hiše, gospodarstvenega poslopja, travnikov (sladka krma) vinogradov, njiv, lepega sadonosnika in gozda. Vpraša se pri g. Albinu Belag, Poličane. 384

Najcenejši poročni prstani

lastnega najboljšega izdelka po meri se dobe pri najstarejši domači tvrdki 52-1

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Zahtevajte najnovejši cenik. 3558

Perje za postelje in puh

3317 priporoča po najnižjih cenah 52-1 F. HITI pred Skofijo 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Lepa prilika!

Ob cesti, ki vodi skozi Tuhinjsko dolino, eno uro od Kamnika, se daje v najem radi mladoletnih otrok, čedno in zelo posebno poslopje, pripravno za usnjarsko obrt, za katero se dobi tudi vsa priprava. Hiša ima gostilniško koncesijo ter je primerna tudi za vsako drugo obrt ali trgovino. Poleg hiše je lep sadni vrt in se na željo prevzame lahko tudi polje in travniki. Pogodba se sklone lahko za več let. Več o tem se poizve pri Jan. Kadivcu v Vrhpolju, p. Kamnik. 390

Otvoritev obrti.

Slavn. občinstvu vljudno naznanjam, da sem s 25. januarjem

otvoril lastno kovaško obrt

v Zupančičevi hiši na Ahaciljevi cesti 15.

Vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno in solidno.

Za obilen obisk se priporoča velespoštovanjem

Josip Poženel kovaški mojster, prej asistent podkov. šole v Ljubljani.

Sprejem tudi vaje.

Mihael Kastner,
Ljubljana, kongresni trg šte. 10

najcenejši izvor za:

špecerijsko blago, jedilno in živinsko sol, petrolej, (tudi v izvornih pločevinastih, vrčih) obdavčen in neobdavčen bencin (za motorje in avtomobile) gasolin, ligroin (za razsvetljavo) gonilno olje za diesel-ove motorje.

Vse vrste strojnega olja, parafina.

Use mineralne vode in vrelske izdelke vedno sveže v zalogi. 133

Mayfarthovi sejalni stroji „AGRICOLA“

Najpriprostejša sestava. Močna konstrukcija. Enakomerna sevet.

Kultivatorji, brane, valji, kakor tudi poljedelske stroje najtrpežnejše, najboljše izvršene izdelujejo in dobavljajo 300

Ph. Mayfarth & dr., Dunaj II.

Frankobrod ob M. Berlin. Paris.

Bogato ilustrovan cenik št. 43a zastoj in poštne prosto. Zastopniki se iščejo.

Lepa prilika!

Išče se kompanjon

za neko večje podjetje, ne glede na zmožnost v delu, potreba le denarnih sredstev; za enako delno udeležitev bi bilo potreba 46.000 K, nadaljna založitev po sporazumu obeh ali tudi več strank. — Kje, se poizve natančneje, pri upravi „Slovenca“ pod »št. 333«.

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana

Cesta na Rudolfovo železnico šte. 5. Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412 Točna postrežba.

Glavni pogoji za zdravilstvo

je prebavo na vsak način na višku svoja naloge ohraniti in jo po moči podpirati.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljano pospešujočo in lahko odvajajočo domačo zdravilo ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerno tvorbo kislin ter krče je dr. Rose balzom za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli emb lažo imajo postavno deponovano varst. znamke

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dver. dobavitelja, „Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice. 3119

Pa pošli se razpošilja vsak dan.

Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošili. K 150 se pošlje mala steklenica, za K 250 velika steklenica, za K 400 2 veliki steklenici za K 500 4 velike steklenice za K 2200 14 vel. steklenice poštne prosto na vse postaje avstr.-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V Ljubljani: Rih. Sušnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Cizmar.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostol. Veličanstva

41. c. kr. državna loterija

za civilne namene v državnem zboru zastopanih kraljevstev in dežel.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitok 200.000 kron

znaša

Srečkanje nepreklicno 15. februarja 1912.

Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd., igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

3783 Od c. kr. loterijskega ravateljstva. (Oddetek za državne loterije.)

Brzojavke: Prometbanka Ljubljana.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in rezerve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoziti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. prosinca 1911. K 72.246.394.

C. kr. priv. Telefon št. 41.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Modna trgovina
v Ljubljani
Stritarjeva ulica šte. 7.
Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

Ant. Schuster

Novosti konfekcije za dame
in deklice, bluze, modno bla-
go za dame in gospode, pristni
tirolski loden, parhent, platno,
šifon, gradl, preproge, zavese,
garniture, odeje, pleti, šerpe,
rute in žepni robci. 2912

A. Hauptmann^a nasledniki
A. ZANKL sinovi
Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev,
čopičev, lakov

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

111

Ceniki zastonj!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1910
čez 87 milijonov kron

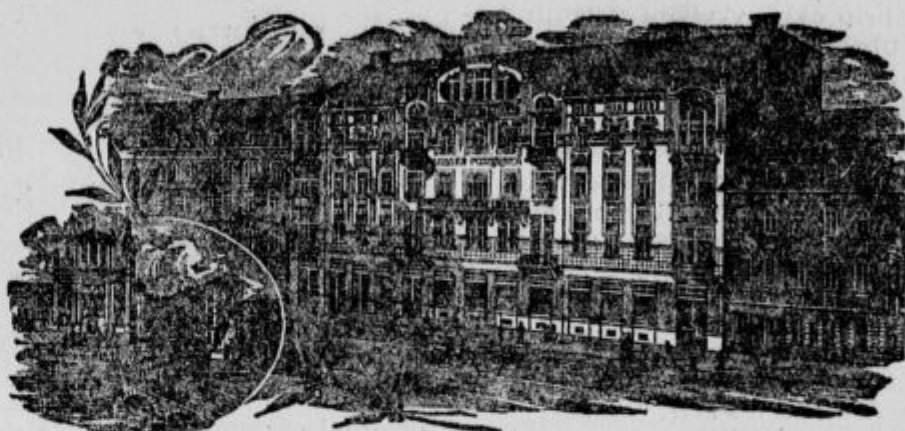
Lastna glavica K 608.996-84

Stanje vlog dne 31. decemb. 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
ženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštno - hranilnične položnice na razpolaga-
nje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje
istim posojila proti knjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Susteršič, predsednik. Josip Slška, stolni kanonik, podpredsednik. —
Odborniki Anton Belce, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano
Fran Povše, vodja, graščak, deželni poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec,
Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani Matija Kolar,
stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni
posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojil-
nice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
Gregor Silbar, župnik na Rudniku.

603

Najceneje
novе gibljive brzoparilnike

vse vrste slamo-
reznice in vse
druge poljedelske
stroje ter želez-
nino ponujata

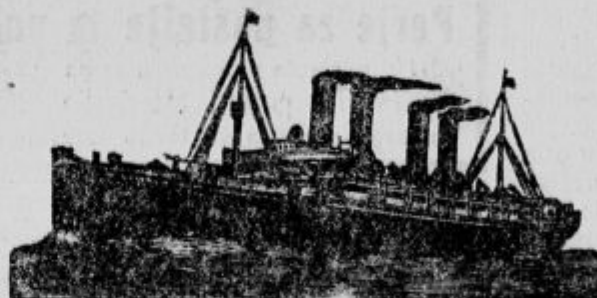
Ne zamudite za-
htevati cenovnik.

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Dunajska cesta šte. 16 Ljubljana Dunajska cesta šte. 16

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“
iz Bremena v New-York

s cesarsk. brzoparniki Kronprinzessin
Cecilia, Kaiser Wilhelm II, Kronprinz
Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Große.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodnega
društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino-le pri

Eduard Tavčarju, Kolodvorska ulica šte. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak 1. tork, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča polizemla točno in brezplačno. Poštežna
poština, rečnina in solidna. — Potniki in namenjenim v z padce države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming,
Nevada, Oregon in Washington tudi naše društvo po enak ugodno in varno ceno čez Balveston. Odhod na taj progi iz Bremena enkrat
mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo,
Singapore in Avstralija itd. itd.

Daje po

4 3/4 %

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 3/4 % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kaian l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

5